

Teodora Blinstrubas
7245 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVILDO
BIBLIOTEKA

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIV Gruodis - December 13, 1979 Nr. 49

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kada Jungtinės Tautos išgirs Lietuvos balsą?

Svenčiant Zmogaus Teisių Dieną, š.m. gruodžio 10 d. Clevelando dienraštyje The Plain Dealer pasirodė Thomo J. Brazaičio straipsnis apie Lietuvą.

Jis klausia, kiek amerikiečių žino Lietuvą ir nežada nustebti, jei užtikrinto atsako negaus.

Pažymėjęs savo kilmę, jis trumpai paliečia Lietuvos istoriją, nepriklausomybės laikotarpį, okupacija ir dar dabar tebesitęsianti heroiską pasipriešinimą pavergėjui.

Pabrėžęs, kad USSR 1948 m. pasirašė Zmogaus Teisių Deklaraciją, jis čia pat duoda palyginamuosius davinius nepriklausomos tautos - prieš okupaciją - ir dabartinės padėties Lietuvoje: mažėjimas katalikų, bažnyčių, kunigų ir minimalinis skaičius seminaristų.

Pristatęs Lietuvos Katalikų Kroniką, Thomas J. Brazaitis plačiai cituoja politinės kalinės Onos Pranckūnaitės laiškus ištraukas, kuriose ryškiai atsispindi tvirtas pareigos jausmas kovai už savo įsitikinimus ir svarba išlikti dvasioje kilniais, tvirtais ir ryžtingais, nežiūrint priespaudos ir esamų baisių sąlygų.

Ir kada švenčiama Jungtinių Tautų priimtą Zmogaus Teisių deklaraciją 31-sios metinės, 'statistikos kalba garsiau už žodžius' -sako Thomas J. Brazaitis.

Išviršiniai, Lietuva daugiau neegzistuoja - nuo 1940 metų,

kad buvo brutaliai Sovietų Sąjungos okupuota. Jos sostinė Vilnius dabar yra tik vienas iš daugelio USSR miestų ...

'Bet Lietuva, kuri buvo nepriklausoma nuo 1918 iki 1940 - tebėra gyva lietuvių ir jų kilmės žmonių mintyse ir širdyse.'

Statistika, 'kalbanti garsiau negu žodžiai' yra patiekiamą. Ar sutiksime su faktu, kad ir toliau beveik tylomis testus baidi neteisybė, ar - vienam junginį bendru balsu kalbėsime, prideramai pasiruošę, sutikdami ateinaisiais metais Zmogaus Teisių Dieną.

(Thomas J. Brazaitis yra Clevelando dienraščio The Plain Dealer biuro Washingtone vedėjas.)

SEKMINGAS VLIKO SEIMAS

Š. m. gruodžio 8-9 d.d. Baltimorėje, Md., įvyko Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, kuriame dalyvavo Vliką sudarančių organizacijų atstovai. Lietuvių Tautinį Sąjūdį atstovavo: dr. E. Armanienė, E. Čekienė ir T. Blinstrubas.

Seimo posėdžius atidarė seimui rengti komiteto pirmininkė dr. E. Armanienė. Po jos tarė žodį Vliko pirm. dr. K. Bobelis ir išrinkus prezidiumą ir komisijas sekė valdybos pranešimai.

Plačiau apie seimą ir priimtus nutarimus bus kitame numery.

Pirmasis sniegas Lietuvoje...

GROMYKO VOKIETIJOJE

"Jei apsiginkluosite - nebus apie ką kalbėti"

Vytautas Meškauskas

Nelaimingi įvykiai Irane nukreipė dėmesį nuo Vakarų Europos, kur šio mėn. viduryje NATO turėjo priimti nutarimą sustiprinti savo apsiginklavimą vidutinės distancijos raketomis. Tai būtų atsakymas į sovietų SS-20 tokias pat raketą, nutaikytas į Vakarų Europą.

Apie tas raketą jau daug rašėme, tačiau iki šiol jų dar niekas konkrečiai nebuvo atvaizdavęs. Tai padarė Die Welt. Pagal tą laikraštį, SS-20 yra maždaug 16 metrų aukščio, primontuota prie 12 ratų (2.5 m. aukščio) sunkvežimio. Paleidžiama ji yra iš kito, kiek mažesnio sunkvežimio. Tai dviejų dalių raketa, kurios viršūnėje yra trys atominiai užtaisai, kurių kiekvienas yra bent 15 kartų stipresnis už į Hirošimą numestą bombą. Šiuo metu sovietai turi jų 120, kurių du trečdaliai yra nutaikytos į Vakarų Europą, treč-

dalis į Kiniją, o keletą į galimus krizių židinius Viduriniuose Rytuose. Geros tos raketos pusės esančios tai, kad ji yra vežiojama, siekia 4,500 km. ir yra taikli. Apie 1984 metus sovietai jų turės apie 900. Pridėjus trečią dalį, raketa galėtų pasiekti ir Ameriką (ji gali naudoti ir mažesnio pajėgumo užtaisus). Kol raketos tėra tik dviejų dalių ir gali pasiekti 4,500 km., jos neįeina į SALT II apribotą skaičių.

Europa jų bijo, nes galima įsivaizduoti atvejį, kada amerikiečiai ir sovietai nenorės vieni kitus sunaikinti transkontinentalinėmis raketomis, ir todėl JAV galėtų Europą palikti savo likimui. Tam atvejui NATO nori pati apsiginkluoti panašiomis raketomis - Pershing II tipo - ir 'skraidančiomis' bombomis, viso labo 572. Tie ginklai dar nepagaminti ir geriausiu atveju apsiginklavimam galės būti irikiuoti tik

apie 1983 metus.

Savaime aišku, kad Maskva pradėjo propaganda nuo to europiečius atbaidyti. Brežnevas 'geraširdiškai' pasiūlė atitraukti iš Rytų Vokietijos 20,000 savo karių ir 1,000 tankų. Jo užsienio reikalų ministras Gromyko asmeniškai nuvyko pereito mėn. pabaigoje į Bonną. Tos kancleris Helmut Schmidt laikėsi pažiūros, kad pirmiausiai reikia prašyti JAV-bių pagaminti tuos ginklus, o po to pradėti derybas su sovietais dėl nusiginklavimo, įskaitant tas naujas užsakytas raketą ir SS-20.

Bonnoje buvo suprasta, kad patiems nenutarus apsiginkluoti, negalima tikėtis, kad sovietai patys savanoriškai atsisakytų nuo geresnės padėties. Gromyko viešnagės tikslas buvo nuo to Bonną sulaikyti. Prieš jam atvykstant Bonnoje buvo manoma, kad sovietai, (Nukelta į 2 psl.)

Thomas J.
Brazaitis

**Freedom lives
in the minds
of Lithuanians
the world over**

WASHINGTON — Today is Human Rights Day, marking the 31st anniversary of the day the General Assembly of the United Nations adopted the Universal Declaration of Human Rights.

It is a good day to ask you if you have ever heard of a place called Lithuania. Can you find it on a map? Who is its president? What is its capital?

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

**Khomeini ir komunistai. — Ambasados užgrobimo užkulisiai.
— Khomeini galėtų staiga pakeisti frontą, bet ar nebus
jau per vėlu?**

Ieškant sprendimo Irano įvykių mislės, peršasi klausimas: kas iš jų laimi? Atsakymas iš pirmo žvilgsnio atrodo visai aiškus: Sovietų Sąjunga. Tai, žinoma, nereikia, kad visa drama buvo surežisuota Maskvoje. Greičiau buvo taip kad susidarius palankioms aplinkybėms jie pasidarė reikiamas išvadas.

Visų pirma reikia konstatuoti, kad Iranas su savo naftos produkcija - ir iš viso Persijos ilanka, iš kurios išplaukia tanklaiviai su nafta iš kitų ją produkuojančių kraštų į pramoningas laisvojo pasaulio šalis -- yra JAV ir Vakarams gyvybiniai svarbūs. Britų imperijai subyrėjus, tos srities apsaugą perėmė šachas, šokęs su JAV pagalba organizuoti savo karines pajėgas tam tikslui. So vietai iš savo pusės tą Vakarams gyvybiniai svarbų rajoną pradėjo supti plačia arka. Pirmiausia jie sudarė savo laivyno Indijos Vandenyno eskadrą, vėliau įsistiprino pietiniame Jemene, Etiopijoje ir paskutiniu laiku Afganistane. Šachą nuvertus, amerikiečiai padarė nemažai pastangų su-eiti į kontaktą, ir rasti bendrą kalbą, su naujaisiais Teherano valdovais. O kadangi pats ajatola Khomeini atrodo esąs kaip ne iš šio pasaulio, bandyta susikalbėti su mažesniais pareigūnais. Brzezinskis susitiko su min. pirm. Bazarganu Alžire. Pačiame Teherane spalio mėn. viešėjo aukštoki Valsybės Departamento pareigūnai su Irano departamento v-ku Brechtu priešaky ...

Apie tas pastangas per savo asmeninę žvalgybą sužinojo senis Khomeini ir -- pasak Sued-deutsche Zeitung Teherano ko respondentą Rudolph Chmimelli -- laukė raporto iš Irano pareigūnų, suėjusių į kontaktą su amerikiečiais. Raporto nesulaukęs Khomeini priėjo iš vados, kad amerikiečiai prieš jį ruošia samokslą, panašiai kaip prieš 25 metus su amerikiečių CIA pagalba buvo nuverstas Mossadegho režimas. Tą sykį šachas buvo grąžintas iš Romos egzilo. Ir dabar, kai šachas buvo išleistas gydytis į New Yorką, Khomeini sukombinavo, kad jis turi laukti anų įvykių pasikartojimo, ir kad jo priešas dabar yra JAV, bet ne

Sovietų Sąjunga, kurios pirm-takūnai carai seniai svajojo pastatyti koją Persijos ilankoje.

Prie universiteto mečetės kabojęs plakatas, skelbiantis kad 'Sovietų Sąjungos socialimperializmas yra tikrasis Irano liaudies priešas' - buvo pakeistas į 'Amerikos imperializmas yra tikrasis Irano liaudies priešas'. Žodis 'social' liko paprastai išbrauktas.

Cia reikia atsiminti, kad Irano kraštutiniai kairieji toli gražu nėra vieningi. Maskvai ištikima Tudeh partija nuo pat pradžios rėmė Khomeini. Nepriklausomi marksistai ir Khomeinį ir jo revoliuciją žiūrėjo šnairiau. Kalbama, kad ir su jais kontakto ieškojo amerikiečių pareigūnai. Kieno iša kymu buvo užimta JAV ambasada kol kas neaišku, tačiau tikra, kad jos grobikų dauguma nebuvo studentai, ir pirmas biuletenis buvo paskelbtas Tudeh partijos nario. Po pagrobimo prasidėjo jau platus bendradarbiavimas tarp tos partijos ir Khomeini, kuris anksčiau savo pasekėjams buvo uždraudęs su komunistais bent kaip bendrauti. Jis prisibijojęs iš Rytų Berlyno grįžusio partijos vado Kianuri. Grįžusio, tarp kitko, ne vieno, bet su keliais tuzinais apmokytų agitatorių. Nuo pat atvykimo jie pasiskelbė esą besąlyginiai Khomeini šalininkai, kas sukėlė nepriklausomų marksistų paniką. Tačiau pastarieji, nors priskaito kelis tūkstančius pasekėjų, neturi jokios organizacijos.

Tuo tarpu Maskvos klausą komunistai nesnaudė. Kaip visur kitur, įskaitant ir Lietuvą, jie pradėjo organizuoti taip vadinamas frontines organizacijas: pažangiųjų mokytojų, pažangiųjų studentų sąjungas. Nėra abejonės, kad imanas Khomeini galvojo vėliau atsikratyti tos talkos, tačiau taip pat tikra, jog komunistai skaičiuoja, kad - Khomeini įklimpus - jie liks valdovai.

Antras dalykas, kuris paskutinėmis dienomis nebuvo pakankamai spaudos nušviestas, yra Kurdistano autonomijos laimėjimas. Kaip atsimename, Khomeini iš pradžios bandė tam priešintis, pasiūsdamas kariuomenės likučius ir

savo Islamo revliucinę gvardiją. Toji turėjo būti atšaukta, o Irano kariuomenės garnizonų kariai iš jų išeiti į miestą gali tik su ... kurdų leidimu. Kurdų dvasinis vadas šeichas Husseini ir kurdų demokratinės partijos vadas Kassemu, kurį Khomeini nešeniai norėjo sušaudyti, dabar jau tapo 'mūsų mylimi broliai'.

Tam tikra prasme toks Khomeini sugebėjimas staiga pakeisti frontus ir broliautis su buvusiais priešais leidžia tikėtis, kad jis eventualiai dar kartą galės pasikeisti ir ieškoti paramos Vakaruose.

Tuo tarpu Maskva, kuri iš principo pasisakė prieš ambasados ir diplomatų pagrobimą nors bendrai per savo radijo stotis kurstė prieš Ameriką, ir kurios atstovas Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje balsavo už vienbalsiai priimtą rezoliuciją reikalaujančią paleisti įkaitus -- taip įrodžiusi savo 'nekaltybę' vėl pakeitė toną. Pereitą trečiadienį Pravda paskelbė straipsnį, kuriame teigia, kad JAV politiniai - ir net

Gromyko Vokietijoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

nepaisant dabar jų keliamo triukšmo, vis dėlto pasirodys sukalbami. Juo labiau, kad nutarimas apsiginkluoti galės būti įgyvendintas tik po kelių metų. Gromyko slaptuose pokalbiuose buvo gana draugiškas, tačiau kai po jų pasitarimų įvykusioje spaudos konfe-

Taip atrodo sovietų raketa SS-20.

rencijoje - kuri, tarp kitko, per televiziją buvo rodoma ir Sovietų Sąjungoje, kas yra labai retas atsitikimas, - jam buvo pastatytas tiesioginis klausimas, ar galima bus dar derėtis

del apsiginklavimo, Gromyko atšovė:

'Aš sakau, kad dabartinė NATO pozicija, lygiai kaip ir federalinės respublikos (Vakarų Vokietijos), atima bent kokią pagrindą deryboms.'

Jis lygiai taip pat atsakė į pakartotiną klausimą, siekiantį išsiaiškinti, dar pridurdamas:

'Negalima bus derėtis, jei kai kurie kraštai bandys ieškoti savo laimės pradėdami apsiginklavimo lenktynes.'

Toks aiškus pareiškimas nebuvo laukiamas. Kancleris Schmidtas aiškino, kad pasikalbėjimuose su juo ir užsienio reikalų ministru Genscheriu Gromyko taip griežtai nekalbėjo. Kai kurie vokiečių laikraščiai spėjo, kad tokiais grąšinimais Gromyko siekė paveikti ne tik kai kuriuos dvejokiančius NATO kraštus - kaip

Jėga ir bejėgiškumas...

spaudos sluoksniai - ruošia atmosferą intervencijai į Iraną, ir kad JAV laivyno pajėgos tam yra sukoncentruotos Irano pakraščiuose. Straipsnis išpėja amerikiečius nesigriebti jokios karinės akcijos. Tiesa, ambasados užėmimas nesutampa su tarptautine teise, tačiau tas incidentas dar neduoda teisės 'santažuoti nepriklausomą valstybę'. Iš viso į dabartinę krizę reikia žiūrėti sąryšyje su paskutinių 30 metų Irano-JAV santykiais. O taip pat turima skaitytis ir su faktu, kad šachas buvo išleistas į JAV.

Vienu žodžiu, jei JAV iš tikro nieko nedarys, Maskva už tai pasiims kreditą su tuo Pravdos straipsniu. Iš tikro ir be Maskvos grąšinimo karinė akcija būtų kol kas sunkiai imanoma.

Olandiją ir Daniją - (nors tame krašte raketų nenumatoma laikyti), bet svarbiausia pačius Vokietijos socialdemokratus, kurie šią savaitę turėjo diskutuoti ginklavimosi politiką. Tai esą aišku ir iš privačių laišku, kuriuos Brežnevas teikėsi parašyti buv. kancleriui ir dabartiniam socialdemokratų pirmininkui Willy Brandt, ir partijos reikalų vedėjui, derybų su Kremliumi specialistui, Egon Bahr. Kancleris esąs nepatogioje pozicijoje. Iš vienos pusės socialdemokratų tarpe esą tokių, kurie mano, kad vis dėlto pirma dar reikėtų su sovietais rimtai pasiderėti, iš kitos pusės kancleriui grėsia pavojus, dvejone kokią parodžius, kad krikščionių demokratų opozicija ji apšauks esantį savo paties partijos 'belaisviu', negalinčiu pasipriešinti savo partijos kairiojo sparno nusistatymui, nors asmeniškai ji esant kitos nuomonės.

BORING MILL DeVLIEG

\$1 NIGHT SHIFT PREMIUM

Journeyman or prove 4 years DTA shop, full benefits.

Turner Bros.

2625 Hilton Rd., Ferndale, Mich.

48220

(313) 544-2456

TELLER

WORK NEAR HOME

BROADWAY 57TH
BUCKEYE 116TH
ST. CLAIR 40TH

TELLER TRAINEES

PERMANENT PART TIME

EXCELLENT SALARY
PAID VACATION
PAID HOLIDAYS
FREE CHECKING ACCOUNT
REE CHECKING ACCOUNT

If you have good math aptitude, work well under pressure and have had some experience working with money in the past, we want to talk with you.

Apply in person, 15th floor of our tower complex. Personnel Departement.

AMERITRUST

900 Euclid Avenue
Cleveland, Ohio 44115

An Equal Opportunity Employer M/F (48-51)

Be žodžių...

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DALYVAUKME LIETUVIŲ POGRINDŽIO VEIKLOJE

Paskutiniu metu Lietuvoje ėmė gana stipriai reikštis pagrindinė veikla, siekiant iškovoti šiek tiek daugiau nors pilietinių laisvių, kurios yra garantuotos pačios Sovietų Sąjungos konstitucijos. Sudarytas komitetas Lietuvos tikinčiųjų teisėms ginti, kuris atkreipė ir vakarų pasaulio spaudos dėmesį. Paskelbtas 45 pabaltiečių kreipimasis, prašant didžiųjų pasaulio valstybes panaikinti Ribbentropo - Molotovo pasirašytą už Pabaltijo ir Lenkijos pasidalinimo paktą. Prašoma panaikinti to pakto įvykdytą Pabaltijo tautų okupaciją ir grąžinti joms laisvę. Tai vis drąsūs mūsų tautiečių žygiai, norint iškovoti Lietuvai daugiau laisvės.

Bet šalia to pati reikšmingiausia veikla yra pagrindžio spaudos leidimas ir jos persiuntimas į vakarus. Tiesiog tenka stebėtis, su koku pasiaukojimu ir drąsa lietuviai rizikuoja savo laisve ir gyvybe, norėdami gėbėti vergijos replėse dusinamą mūsų tautą, išgelbėti jos dvasinę gyvybę. Pats seniausias pagrindžio leidinys yra L. K. Bažnyčios Kronika, einanti jau nuo 1972 metų. Visi jos numeriai yra pasiekę vakarų pasaulį ir čia paskleisti įvairiomis kalbomis. Tam kronikų išvertimui, atspausdinimui ir išplatitimui reikalinga nemažesnio pasiaukojimo ir iš mūsų, išeivijos lietuvių, pusės. Kokią reikšmę turi šitas darbas, nusakė neseniai iš okupuotos Lietuvos atvykęs Romas Giedra Lietuvių kongrese, Clevelande. Cituojame:

"Ta proga noriu paminėti du taurius išeivijos lietuvių, kurių idealizmas turėtų įkvėpti mus visus. Pirmas iš jų — kunigas Kazimieras Kuzminskas, kurio pastangomis leidžiama "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" lietuvių, ispanų, anglų, prancūzų kalbomis. Iš savo pusės noriu jam padėkoti visų savo draugų vardu, kurie liko Lietuvoje, kurie kankinasi lageriuose ir kalėjimuose...

Mes pavieniai asmenys ir lietuviškos organizacijos privalome jį paremti moraliai ir materialiai".

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms leisti sąjungai vadovaujantis kun. Kazimieras Kuzminskas ir visi Centro valdybos nariai jaučiasi pasirinkę teisingą kelią, norėdami tą Lietuvos pagrindžio veiklą pratęsti ir čia, laisvuose vakaruose. Ji siekia, kad pavergtos Lietuvos persekiojamų brolių pagalba šauksmas būtų išgirstas visame pasaulyje įvairiomis kalbomis.

Šiomis dienomis jau išėjo iš spaudos pirmasis ispanų kalba L. K. B. kronikų tomas, o jau baigiamas ir tuoj išeis lietuvių kalba penktasis tomas, ir dar šiais metais pasirodys anglų kalba pirmasis tomas. Baigiamas ir prancūzų kalbą pirmasis kronikų tomas. Tai nepaprastai dideli darbai, o talkininkų taip maža. Kviečiamos organizacijos ir pavieniai asmenys įnešti savo dalį, prisidėti kas darbu, kas lėšomis prie tų užmojų sėkmingo užbaigimo.

Pati viena sąjungos valdyba to darbo atlikti negali. Ateikite jai talkon su tokiu pat pasiaukojimu, kokį rodo mūsų pavergtos Tėvynės pagrindžio kovotojai. Tęskite jų darbą čia išeivijoje, o sujungtos širdys ir rankos tikrai priartins mūsų Tėvynę laisvės dienas. Sąjungos adresas: L. K. B. Kronikoms leisti sąjunga, 6825 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

MALONIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

LAIMINGŲ N. METŲ

draugams ir bičiuliams visuose kraštuose linki

Vera ir Aleksandras
Griauzdės
Avon, Ma.

Lietuvos pagrindžio spauda

Eglė Juodvalkytė

Paskutinį lapkričio penktadienį Chicago lietuvių Jaunimo Centre skautai akademikai suruošė vakarą lietuviškosios pagrindžio spaudos tema. Kalbėjo trys organizacijos nariai: teisininkas Jonas Dainauskas, 'Draugo' redaktorius Bronius Kviklys, ir politinių mokslų daktaras Tomas Remeikis.

Kviklys iš archyvinės medžiagos suruošė šiandien Lietuvoje leidžiamos laisvosios spaudos dalinę parodą. Čia buvo iškabintos ir nuotraukos asmenų, ginančių žmogaus teises Lietuvoje - kaip kunigų Kunecko, Tamkevičiaus, Zdebskio, bei nukentėjusių ar baudžiamų už tokią veiklą - kaip Viktoro Petkaus, Balio Gajausko. Ant stalų gulėjo pavyzdiniai 'Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos', 'Aušros', 'Dievo ir Tėvynės', 'Alma Mater', 'Perspektyvų', 'Tiesos Kelio' ir vienkartiniai Vakarus pasiekusių leidinių egzemplioriai.

Ant atskiros stalo buvo išdėstyti Kronikos vertimai į anglų ir vokiečių kalbas, aštuoni numeriai Lietuvių Bendruomenės metinio leidinio anglų kalba apie žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje, naujasis - apimantis 78-sius metus - dar kvepiantis spaustuvės dažais.

Ivadą, beveik 200 puslapių leidiniui, parašė redaktoriai - prof. Tomas Remeikis ir inž. Bronius Nainys. Pirmoje dalyje pateikiamas prof. Remeikio straipsnis apie pablogėjusią žmogaus teisių gynėjų padėtį Sovietų Sąjungoje po Helsinkio nuostatų peržiūros konferencijos Belgrade, naujausia neoficialią spaudą, katakombinę Lietuvos bažnyčią. Toliau spausdinamas pasikalbėjimas su dabar Vakaruose gyvenančiu žmogaus teisių gynėju Aleksandru Ginzburgu apie politinių kalinių padėtį Sovietų Sąjungoje ir rusų disidentų nusistatymą, pavyzdžiui Pabaltijo valstybių atskyrimo klausimu. Skelbiama ištrauka iš pavasarį daryto pasikalbėjimo su Ginzburgu apie lietuvių politinius kalinius - Balį Gajauską, Henriką Jaškūną, Viktorą Petkų. Antrašte 'Gyvenimas ir pasipriešinimas tarybiniam režimui Lietuvoje' skelbiama pasikalbėjimas su Romu Giedra, nuo 1979 m. pavasario gyvenančiu Amerikoje. Politinių bei tautinių, kultūrinių ir religinių teisių skyriuose spausdinami dokumentai apie šių teisių pažeidimus. Paskutinė

leidinio dalis skiriama žmogaus teisių gynėjams. Spausdinama medžiaga apie Vlado Lapienio, Onos Pranckūnaitės ir Henriko Jaškūno teismus; aptariamos Balio Gajausko, Viktoro Petkaus, Petro Paulaičio bylos ir piktnaudžiavimo psichiatrija atvejai. Čia rašoma apie Algirdą Zypre, Henriką Klimašauską, estą Martą Niklų, Sumauskaitę, Egidijų Jonaitį, Arvydą Cekanavičių, Petrą Sidziką ir Jūrą Goleckaitę. Lietuvių Bendruomenės leidinys baigiamas iš pagrindžio 'Aušros' paimtu pranešimu apie Romo Ragaišio teismą.

Bronius Kviklys trumpai apžvelgė lietuvių pagrindžio spaudos istoriją. Pirmieji numeriai pasirodė 44-tais metais įvairūs spaudiniai ėjo iš rankų ir rankas maždaug septynerius metus. Tada 20 metų nei žinios apie pagrindžio spaudą, nei jos pavyzdžiai Vakarus nepasiekė. 1972 metais pradėjo eiti 'Lietuvos KGB', vėliau - 'Aušra', dar vėliau - kita periodika.

Tomas Remeikis Vakarus pasiekusią neoficialią lietuvių periodiką suskirstė į tris ideologines sroves: katalikiškojo nacionalizmo, socialistinio nacionalizmo ir liberalinio nacionalizmo. Didžiąją dalį leidinių, kurie pasiekia Vakarus, priklauso katalikiškojo nacionalizmo srovei. Ir 1979 metų pradžioje pasirodžiusi 'Alma Mater' atspindi šią ideologiją, pastebėjo Remeikis. Alma Maters ir Perspektyvų pasirodymas leidžia spėti, kad lietuvių rezistentų eiles pradeda stoti ir lig šiol šiek tiek atokiau laikę intelektualai. Katalikiškajam nacionalizmui yra būdinga prielaida, kad lietuvių tauta išliks tol, kol jos nariai išpažins katalikų tikėjimą. Pagrindžio spauda atspindi idėją, kad lietuvių rezistentų eiles pradeda stoti ir lig šiol šiek tiek atokiau laikę intelektualai. Katalikiškajam nacionalizmui yra būdinga prielaida, kad lietuvių tauta išliks tol, kol jos nariai išpažins katalikų tikėjimą. Pagrindžio spauda atspindi idėją, kad lietuvių rezistentų eiles pradeda stoti ir lig šiol šiek tiek atokiau laikę intelektualai.

Tai yra, užsienio lietuvių spaudoje turėtų būti nagrinėjamos Lietuvos laisvojoje spaudoje iškeliamos mintys, skelbiamos reakcijos, kritika ir taip toliau.

Jonas Dainauskas aptarė kelis neperiodinius leidinius, kurie yra pasiekę Vakarus. Vienas toks rankraštis yra neperseniausiai išleista arkivyskupo Mečislovo Reinio monografija ir Petro Klimo atsiminimai. Kitas stambus iš Lietuvos gautas rankraštis yra Chrestomatinis, Valančiūno pavarde pasirašytas, veikalas 'Rusijos carų mėginimai Lietuvą surusinti ir lietuvių pasipriešinimo kova 19-me amžiuje'. Didelio formato 369-se puslapiuose surinkta 'medžiaga istorijai, svarstymams ir išvadoms', Dainausko nuomone yra skirta Lietuvos žmonėms. Egzempliorius pasiūstas i Vakarus, viliantis, kad medžiaga bus padauginta ir grąžinta i Lietuvą. Šio veikalo paskutiniai 5 puslapiai skirti šaltiniams, kuriais autorius naudojosi: jų tarpe Sapokos istorija,

(Nukelta i 12 psl.)

PRO ŽIŪRONA

IS KONCERTŲ salių i bažnyčias ...

Nebėra ką besakyti, kas nebebūtų kartojimu, rengiant koncertus svečiams iš Lietuvos. Jei bilieta perkant sažinė dar ir pakuteina, tai 'pažangumo' ar 'intelektualo' etiketė ją lengvai nuramina. Kas be ko, ir natūralus ilgesys bei meilė lietuviškai dainai (na, ir smalsumas neretai ...), ne vieną nuvedė i koncertų salę, lengvai numojus ranka - vistiek nieko nepakeisi tu.

Daina užliūliavus dali galinčių kovoti kelti i viešumą tautai daromasias skriaudas, bei sėkmingai nukreipus dėmesį i ginčus dėl to tarpusavyje, - jau turime naujus ryšininkus! Ši kartą ... prie altoriaus ...

Iš sakyklos Clevelande prabilo, pasinaudodamas svečio teisėmis, kunigas Blynas iš Lietuvos. Šalia kitų 'deimantiukų' pasidžiaugė pilna tikėjimo laisve Lietuvoje, ir jeigu galima skustis stoka religinio judrumo - tai, esą, tik dėl pačių žmonių tingėjimo ...

Pakliuves i moterų susirinkimą dar paryškino padėtį sakdamas, kad Bažnyčios Kronika esanti verta bylos teisme už ... tiesos kraipymą! Ir ... trėmimai i Sibira išgelbėjo lietuvių tautą ...

Nepaisant visko - niekas neskubėjo iš bažnyčios protesto ženklan. Nesuiro ir susirinkimo eiga.

Ko reikia pagaliau, kad pabustumė? Ar iš tikro geras gyvenimas taip uždėjo savo antspaudą, kad trys bezdžionės - nematanti, negirdinti ir nekalbanti - gali būti mūsų portretu?!

Ar lietuviškas vaišingumas gali būti laisvai panaudojamas tėvynės pavergėjų užmačioms? Ar vienu brolių malonumai (kaip kelionės i užsienį) gali būti apmokami kitų kančių kaina?

Bet tai nėra pateisinimas mūsų abuoju.

Priimkime svečius iš Lietuvos atvira širdimi (ne mums teisti kitus) ir tiesiu žodžiu, kai kalbame brolis su broliu lietuviu.

Bet lygiai taip pat atvira širdimi ir tiesiu žodžiu pastokime jam kelią atstovauti Lietuvai, kai jo lūpmis (būtų tai pasirinktinai ar parinktinai) kalbės krašto okupantas ir brolių vergėjas.

Gal nukentės ir nekalti, bet kovos kaina niekad nebuvo maža, ir ne visada teisinga. Už valandėlę malonumo atsisakydami principo, mes dvigubai nusiikalstame prieš pavergtą tėvynę ir nelygioje kovoje nepalūžtačius brolius.

Ir kada siekiama net altorių panaudoti (laisvame krašte!) pavergėjų voratinklams - per ilgai dengėme savo neryžtingumą vaišingumu!!!

Ego

Detentės užkulisiai (3)

Brežnevo anekdotai

Brežnevas mielai pasakodavo anekdotus, kartais vykusius kartais visai netinkančius bendrai pasikalbėjimo temai. Per pirmą posėdį su Kissingeriu jis štai ką papasakojo: Vienas keleivis norėjo pasiekti kaimą. Jis nežinojo nuotolio, bet tik kelią į tą vietovę. Pakeliui jis susitiko medkirtį ir paklauskė kiek užtruks laiko pasiekti tą kaimą. Medkirtis atsako nežinas. Keleivis supykęs nes jis žinojo, kad medkirtis yra iš to kaimo ir turėjo žinoti. Nieko nepesęs jis patraukė toliau. Medkirtis už poros žingsnių jį sulaiko:

- Palauk! Tau reikės 15 minučių.

- Kodėl tu iš karto man to nepasakei?

- Aš nežinojau kaip sparčiai tu eini.

Su ta banalia pasakėle Brežnevas norėjo Kissingerį paskatinti eiti sparčiau prie viršūnių konferencijos. Kitas anekdotas būdingas atmosferai, kurioje vyko pokalbis:

(Brežnevas) Yra tokia istorija apie carą, kuriam buvo pateiktas pasmerktąjį mirtin malonės prašymas. Caras ant jo parašė tris žodžius: Egzekucija neįmanoma pasigailėti, bet jis žodžių neišskyrė kableliu. Todėl jo rezoliucija galėjo reikšti: egzekucija neįmanoma, pasigailėti. Bet taip nebuvo

parašyta, kabelio nebuvo ir teisėjai turėjo nutarti, ką manė caras.

(Kissingeris) Ir kas atsitiko su tuo vyru?

(Brežnevas) Galą aš jums papasakosiu kai mes baigsim mūsų pasitarimus. Mano atsakymas priklausys nuo jų rezultatų.

(Gromyko) Atsakymas gal būtų paaiškės tie per viršūnių konferenciją.

(Brežnevas) Ne, dr. Kissingeris dar prieš išvažiuodamas iš Maskvos turi gauti atsakymus į visus savo klausimus. Gal būtų jis norės tą istoriją papasakoti savo prezidentui. Tas norės žinoti kaip pasibaigė. Jei jūs to nežinosit, jis klaus apie ką iš viso mes čia kalbėjome.

Istorijos galo Kissingeris iki šios dienos dar nesužinojo. Jis tik gavo išpūdį, kad Brežnevas yra ne tik svarbiausias CK narys, bet visų pirma rusas. Mišinys žiaurumo ir šilumos, brutalus ir patraukias, sumuštas ir nuginkluojas. Iš vienos pusės jis didžiavosi Sovietų Sąjungos pajėgumu, iš kitos kaž kaip turėjai išpūdį, kad jis tuo nebuvo visai tikras. Išaugęs atsilikusioje bendruomenėje, kuri ką tik netapo nacionalistų auka, Brežnevas gal suprato jėgos reliatyvumo įstatymą ir giliai viduje jautė, kaip vis dėlto pažeidžiama yra sovietinė sistema.

Su tokiu žmogum Kissingeris turėjo susitarti dėl viršūnių susitikimo. Jis pasakoja savo memuaruose turėjęs pavidimą iš prezidento Nixono tą susitikimą būtinai kaip nors susieti su Vietnamu. Brežnevas taip norėjęs to susikimo, kad jis labai švelniai reagavo į praidėjusį prieš penkias dienas smarkų Vietnamo bombardavimą.

'Deja, paskutinių dienų kai kurie įvykiai - prieš pat mūsų susitikimą - atmosferą šiek tiek apsunkino', - sakė jis, bet tuoj pat paaiškino: 'aš neskau, kad jie būtų pavojun pastatę mūsų susitikimo pasisiekimo šansus'.

Brežnevas apsimetė negalįs turėti jokios įtakos nei į mūsų bombardavimą, nei į Vietnamą, kad tas priimtų mūsų taikos pasiūlymus. Kissingeris tai padarino teigti, kad Hanojus pradėta pavasario ofensyva graso viršūnių susitikimui. Jis aiškino Brežnevui, kad jei Hanojus susilauktų pasisiekimo su savo ofensyva, prezidentui būtų nepatogu vykti į Maskvą, nes amerikiečiai supras, kad Hanojus susilaukė pasisiekimo tik dėl sovietų paramos. Jis reikalavo, kad dar prieš gegužės 6 dieną būtų numatytas susitikimas su Vietnamo Le Duc Tho ir per tą pasikalbėjimą turėtų būti prieta prie kokio nors patenkinamo sprendimo.

Brežnevas atsakė nepaprastai minkštu tonu. Jis perskaitė telegramą, kurios Kissingeris negalėjo suprasti, kad vietnamiečiai atsako susitikti su juo (Kissingeriu) Maskvoje, bet vietoj to reikalauja atnaujinimo Paryžiaus taikos konferencijos balandžio 27 d., po kurios - gegužės 6 d. - galėtų įvykti jau slaptas pasitarimas. Kissingeris į tai atsėvė, kad gegužės 6 d. jis jau yra užimtas kitais reikalais ir tas susitiki-

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

J. Balbatas, Cleveland ..30.00
A. Gudėnas, Davis 5.00
V. Šilėnas, Erie 3.00
S. Mickus, Medinah15.00
J. Mačiulis, Lakewood ..10.00
O. Daneris, Boston 2.00
A. Bartuškienė,
Willoughby Hills10.00
V. Chaves, Chesterfield .. 7.00
E. Skališius, Waukegan .. 5.00
A. Petrauskas, Dearborn 5.00
J. Bakšys, St. Petersburg 2.00
S. Baltušis, Dorchester .. 5.00
R. Gintautas, Caseville .. 5.00
V. Miškinis, Toronto 5.00
P. Kvedaras, Toronto 7.00
P. Račkauskas, Dorchester 5.00
G. Biskis,
Clarendon Hills20.00
A. Dūda, New Britain ..15.00
Dr. J. Kazak, Utica 5.00
Dr. K. Pautienis,
Pompano Beach10.00
H. Dilienė, Chicago20.00
S. Lungys, Dearborn Hts. 5.00
A. Vaičiūnas, Cleveland .. 2.00
S. Jaseliūnas, Toronto ..10.00
LKVS Ramovė,
Clevelando skyrius20.00
P. Lelis, Toronto 2.00
Dr. P. Atkočiūnas, Cicero 7.00
S. Vaskys, St. Petersburg 4.00
J. Černius, Upland10.00
Šv. Jurgio parapija
Clevelande40.00
P. Girnyns, Anglija 8.42
V. Bakūnas, Los Angeles 5.00
T. Duleba, Cleveland 7.00
Pr. Kaspariūnas,
St. Petersburg10.00
Vl. Vilčinas, Racine10.00
A. Kvietys, Dayton 2.00
J. Rastapkevičius, Dutton 7.00

mas turėtų įvykti vėliausiai gegužės 2 d.

Norėdamas užkrauti atsakomybę už susitarimą su Vietnamu sovietams, Kissingeris paaiškino Brežnevui, ką jis pasiūlyęs Le Duc Tho, būtent, kad šiaurės vietnamiečiai pasitrauktų iš Pietų Vietname po kovo 29 d. užimtų pozicijų, respektuotų neutralią zoną, pasikeistų belaisviais ir pradėtų rimtai derėtis dėl konflikto pabaigimo. Už tai JAV sustabdė šiaurinio Vietnamo bombardavimą.

Brežnevas atrodė sukalbamas. Jis tačiau dejavo, kad sunku bus atitraukti Šiaurinio Vietnamo divizijas, kai jos žygiuoja į priekį. Gal Kissingeris nusileistų ir pritartų paliauboms dabartinėse pozicijose? Kissingeris atsakė, kad prieš tris savaites jis būtų tokį pasiūlymą tuojau pat priėmęs, bet ne dabar, kai Šiaurės Vietnamas Pietiniame Vietname jau turi visą armiją.

Brežnevas aiškiai norėjo nukreipti pokalbį į kitus klausimus. Kissingeris su tuo sutiko, nors faktinai tai prieštaravo Nixono nurodymams tuojau nutraukti pokalbius, jei sovietai nepažadės priversti Šiaurės Vietnamą baigti karą. Cia reikia pastebėti, kad Kissingerio komunikacija su Washingtonu nebuvo labai gera, nes vyko ne per ambasada, bet iš jo lėktuvo Maskvos aerodrome, kadangi pasitarimai turėjo būti taip slapti, kad apie juos nei ambasada, nei Valstybės Departamentas nežinotų.

(Bus daugiau)

B. Nainys, Cleveland10.00
P. Nikols, Boston 2.00
H. Bagdonienė, Chicago 10.00
B. Briedienė, Chicago10.00
J. Miškinis, Rochester .. 5.00
K. Černis, W. Bloomfield 5.00
B. Lungys, Chicago 2.00
V. Mackus, Chicago 5.00
R. Valiukėnaitė-Reilly,
Laramie25.00
J. Valaitis, Great Neck .. 5.00
A. Pesys, Dearborn Hts. 5.00
A. Krakauskas, Chicago 5.00
J. Slivinskas, Waterbury 10.00
V. Prusaitis, Toronto 7.00
L. Barmus, Chicago10.00
J. Kizevičius, Cleveland 2.00
A. Drasutienė, Chicago .. 5.00
Br. Tiškus, Collinsville ..10.00
Dr. R. Kašuba,
Concord Township10.00
Br. Akelis, Valencia 7.00
F. Masaitis, La Mirada .. 7.00
Č. Vilčinskas, Redding .. 5.00
Dr. A. Glaveckas,
Chicago20.00
J. Kartanas, Omaha 7.00
V. ir B. Auginais,
Lyndhurst20.00
O. Banionienė, Cleveland 2.00
A. Muliolis, Euclid10.00
A. Augustinas, Chicago .. 2.00
J. Matusevičius, Evanston 7.00
S. Juodvalkienė, Cicero .. 2.00
E. Venclovas, Berwyn ..12.00
J. Vaitkus, Rexdale 2.00
E. Ribokienė, Brockton .. 2.00
Dr. J. Urbaitis, Kane 2.00
I. Kučiauskas, Baltimore 5.00
M. Židonis, New Haven .. 5.00
E. Gausienė, Brecksville 10.00
L. Švarcaitė, Cleveland ..15.00
P. Žolynas, Chicago10.00
V. Palubinskas, Cleveland 2.00
A. Vaišnys, Los Angeles 7.00
R. Valaitis, Brecksville .. 7.00
Br. Tvarkūnas, Phila. 2.00
V. Gruzdy, Philadelphia 10.00
K. Gasiūnas, York 3.00
F. Andriūnas, Wyncote ..10.00
L. Norvaišienė,
Feasterville 5.00
M. Vanšauskas, Lyons .. 5.00
I. Stankus, Cleveland 7.00
P. Vileišis, Waterbury ..25.00
S. Žadeikis, Chicago 2.00
A. Patamsis, Stoney Creek 5.00
A. Garka, Cleveland 5.00
J. Krištolaitis, Cleveland 7.00
V. Civinskas, Cleveland 20.00
P. Endzelis, Chicago 7.00
F. Gaudušas, Chicago ..10.00
Ign. Alimas, Cicero10.00
J. Janušas, Rochester 5.00
U. Grincius, Cleveland .. 2.00
A. Šalkauskas, Juno Beach 7.00
V. Sirgėdas, Cleveland .. 5.00
A. Česonienė, Linwood .. 3.00
K. Rimas, Chicago 2.00
A. Zenkus, Worcester .. 2.00
P. Vaičaitis, Largo 2.00
P. Kudukis, Cleveland .. 7.00
A. Milūnienė,
Downers Grove 2.00
Br. Dūda, Valencia 5.00
V. Jaškauskas, Dayton .. 2.00
J. Briedis, W. Bloomfield 7.00
A. Dubauskas,
Cambridge 2.00
Inž. J. Rasy, Cambridge 25.00
V. Vasikauskas,
Richmond Hill 5.00
J. Tautvila, Gary 2.00
L. Morkūnienė, Cleveland 7.00
A. Pakalnis, Linden 3.00
I. Ulpa, Dorchester 5.00
S. Mačys, Cleveland 2.00
E. Šilgalis, Baltimore 2.00
J. Vizbaras, Hartford 2.00
J. Kaklauskas, Cleveland 2.00
A. Rukšėnas, Mentor 7.00
Wm. Ziogas, Orefield20.00
T. Stankūnas, Boston 7.00
A. Kalvaitis, Chicago 7.00
V. Mitchell, Taylor 3.00
S. Mineika, Centerville .. 7.00
S. Dalius, Hamilton 5.00
A. Krakauskas, Chicago .. 7.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

1979 spalio mėn. įnašai

Santrumpa: atm. įn. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės reiškia įnašus iš viso.

1 — \$5.00 — Jonikas, Petras, dr., ir Ona \$205.00.

5 — \$10.00 — Baublys Jurgis ir Elena \$135.00, Dobravolskis, Domas, atm. įn. (Normanto, Jono, ekonomisto, gyv. Australijoje, ir Litvino, Jono, gyv. Chicago, pradinis įnašas, kad ir kiti galėtų įnešti).
1 — \$25.00 — Laučka, Antanas ir Konstancija, atm. įn. \$125.00.

1 — \$20.00 — Studentų atšargos kariūnų Ramovės atm. įn. (Stankūnas, Domas, Zubkus ir kiti) \$20.00 (Normanto, Jono, ekonomisto, gyv. Australijoje, ir Litvino, Jono, gyv. Chicago, pradinis įnašas, kad ir kiti galėtų įnešti).

1 — \$25.00 — Laučka, Antanas ir Konstancija, atm. įn. \$125.00.

4 — \$50.00 — Kapteinis, Otonas ir Frances \$300.00, Koriūnas, Zozislovas ir Stasė \$350.00, Milaševičius Adalbertas ir Irena \$150.00, Pocius, Augustinas ir Monika \$150.00.

1 — \$70.00 — Pupelis, Adolfas (miręs) ir Jadvyga \$1,300.00.

37 — \$100.00 — Alseika, Pranas \$100.00, Bačiulis, Petras Alfonsas ir Salomėja, atm. įn. \$200.00, Bagdonas, Jurgis, atm. įn. \$200.00, Banėnas, Antanas, inž., atm. įn. \$700.00, Bražinskas, Bronius \$400.00, Činikas Stasys (miręs) ir Sofija \$300.00, Čyvas, Petras \$100.00, Dobravolskis, Domas, atm. įn. \$100.00 (Normanto, Jono, ekonomisto, gyv. Australijoje, įnašas), Delta-Delertas, Adolfas, DVM, atm. įn. \$300.00, Gresienė, Domicele \$100.00, Gasiūnas, Stasys \$325.00, Jablonskis, Benoventūras ir Pranė \$300.00, Kairys, Anatolijus \$200.00, Kavaliūnas, Jonas ir Ona \$200.00, Kezys, Eugenija \$400.00, Litvinas, Vitolis \$200.00, Menkeliūnas, Petras Eugenijus \$100.00, Mudėnas, Albertas \$100.00, Normantas, Jonas, ekonomistas, gyv. Australijoje \$100.00, Norvilas, Povilas ir Ona \$200.00, Pabedinskienė, Bronė, atm. įn. \$200.00, Paliokas, Vincentas, M.D., ir Marija, atm. įn. \$200.00, Plechavičienė, Konstancija, atm. įn. \$700.00, X \$500.00, Raslavičius, Vincas, M.D. \$400.00, Repšys, Antanas, atm. įn. \$420.00, Sajonienė-Natkevičiūtė, Marija, atm. įn. \$100.00, Siuntiniai į Lietuvą \$100.00, Steponaitis, Juozas \$100.00, X \$100.00, Tauras, Vytautas, M.D., ir Aldona

\$2,400.00, Tulaha, Juozas, atm. įn. \$100.00, Tverijonas, Steponas, atm. įn. \$200.00, Vaznelis, Jonas ir Natalija \$401.00, Worcesterio Lietuvių Piliečių Klubas (Lithuanian Club) \$100.00, Žemaitis, Antanas, atm. įn. \$100.00, Žitkus, Pranas ir Janina \$400.00.

1 — \$110.00 — Bartaška, Jonas, atm. įn. \$110.00.

1 — \$150.00 — Chase-Čekanauskas, Walter, atm. įn. \$275.00.

1 — \$190.00 — Lietuvos Agromomam Sibiro Tremtiniam Pagerbti Stipendijų Fondas \$5,690.

8 — \$200.00 — Ambrozaitis, Kazys, M.D., ir Marija 3,000.00, Dočkus, Kostas, inž., ir Jadvyga \$300.00, Dziugas, Stasys ir Sofija \$300.00, Kleiza, Antanas ir Elzbieta \$200.00, Labanauskas, Ignas, M.D., ir Stasė \$460.00, Mulevičius, Juozas, atm. įn. \$200.00, X \$1,000.00, Sniečkus, Juozas ir Kazimiera \$1,000.00.

1 — \$250.00 — Sutkus, Pranas, M.D., ir Ada \$2,000.00.

3 — \$300.00 — Viskanta, Vincas ir Genovaitė \$300.00, Vitkus, Alex, dr., ir Dana \$300.00, Žilionis, Juozas ir Ona \$600.00.

1 — \$480.00 — Pūdmaitis, Agota ir Andrius (tėvai), dukte Genovaitė ir sūnus Klausutis, atm. įn. \$1,320.00.

1 — \$500.00 — Skripkus, Stasys vet. dr., ir Julija, dantų gyd. \$1,000.00.

3 — \$1,000.00 — Balukas, Gediminas, M.D., ir Vanda \$6,425.00, Sutkus, Viktoras, plk., ir Veronika, Vokietija \$5,025.00, Žukas-Zukauskas, Jonas (miręs) ir Alina \$3,000.00.

Iš viso 70 narių — \$11,250.00.

Rašydami testamentus, neužmirškite Lietuvių Fondo, įrašyti į testamentą numatytą sumą: LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60629.

Lietuvių Fondas 1962-1979. XI 19 turėjo:

1. Pagrindinio kapitalo bruto — \$1,605,112.50.

2. Pajamų — \$840,627.31.

3. Per pelno skirstymo komisiją, remiantis protokolais, lietuviškiems reikalams (švietimui, kultūrai, premijom, stipendijom ir moksliniam veikalam) paskirstę — \$603,051.35.

Visi statykime Lietuvių Fondą, kad jis pasiektų 2 milijonus ir būtų galėtų skirti lietuvių bei daugiau kaip 150 tūkstančių dolerių.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Vilniaus Universitetas 400 metų

(2)

sąvartose

Stasys Santvaras

Vilniaus universiteto steigėjas

Tai tokie laukai, tokia maždaug erdvė, tik apgraibom apžvelgti, kurioj brendo mintis kurti Lietuvos Did. Kunigaikštijos aukštąją mokyklą - Vilniaus universitetą. Nors Lietuvos valstybė tada dar buvo galinga, deja, universiteto steigimo užmojis nebuvo lengva įgyvendinti - buvo gyvų ir skatinančių priežasčių, buvo ir sumanymo kliūdymų.

Vilniaus universiteto steigimu ilgus metus rūpinosi ir siejo Vilniaus vyskupas Valerijonas Protasevičius (1504-1579). Pritarimą universitetui steigti jam buvo davęs D.L. kunigaikštis ir Lenkijos karalius Zygmantas Augustas, bet pastarasis, lenkų spaudžiamas galutinio sprendimo nespėjo iš tarti. Betgi ir ši rimta kliūtis vysk. Protasevičiaus pastangų neatšaldė - jis Vilniuje nupirko universitetui rūmus ir juos atnaujino, neturtingiems studentams įsteigė Valerijono bursą (bendrąbutį), pakvietė i Lietuvą jėzuitus, juos aprūpino namais, apdovanojo stambiom beneficijom -dvarais, tiems dvarams priklausančiais kaimais ir viena kita parapija su reikšmingomis pajamomis. Vysk. Protasevičiaus beneficijos Lietuvos jėzuitus ir Vilniaus universitetą aprūpino gėrybėmis beveik du šimtus metų. Tų gėrybių nemažai dar liko ir vėlesniems laikams.

Vilniaus universiteto steigimo faktai taip kalba: vysk. V. Protasevičiaus rūpesčių dėka, atvykus i Vilnių jėzuitams, 1579 M. buvo įsteigta Vilniaus kolegija, po kelių metų galėjusi pasidžiaugti keliais šimtais i mokslus kimbančių studentų. 1578 m. D.L. kunigaikštis ir Lenkijos karalius Steponas Batoras (1533-1586) davė privilegiją Vilniaus universitetui steigti, nepamiršęs savo raštan įrašyti, ka toji privilegija prilygsta visom Krokuvos universiteto teisėm ir privilegijom. 1579 m. popiežius Grigalius XIII savo atskira bule 'Dum attenta' suteikė universiteto teises, kurios buvo tolygios visiems Europos universitetams.

Bet karaliaus Batoro privilegija įsigaliojo tik 1579 m. rudenį, kai katalikams nepriekaištingai Lietuvos vicekancelis E. Valavičius, karaliui pagrasinus, privilegiją patvirtino Lietuvos antspaudu. Tokiu būdu vysk. Valerijono Protasevičiaus ilgų metų pastangos buvo apvainikuotos pergale - Vilniaus universitetas pradėjo savo permainingą kelionę per amžius. Beje, iš anuometinių Lietuvos didikų tarpo, Vilniaus vyskupo pasiryžimus ypač stipriai rėmė Zemačių seniūnas, Lietuvos didysis maršalka Jonas Jeronimas Katkus (Chodkevičius, 1527-1579 m.)

Kasgi toks tasai kilnus vys-

kupas Valerijonas Protasevičius, kurio pastangomis įsteigtas Vilniaus universitetas? Visų pirma - tai ne tik dvasiškis, bet ir politikas, ryžtingas, neatsilaidus ir drąsus kovotojas už Lietuvos savarankiškumą. Daugumas kultūros istorikų sutaria, kad jis buvo vidurinio luomo lietuvis bajoras, gimęs Kraiske, dabar Gudijai priklausančiame krašte.

Priežastys ir trukdymai

Ne viena buvo priežastis, kursčiusi mintį Vilniaus universitetą steigti. Prof. dr. Paulius Rabikauskas, turbūt daugiausiai žinių ir tiesų surinkęs apie senąjį Vilniaus universitetą, viename savo rašte taip aiškina: 'Pagrindiniu akstiniu steigti Vilniuje universitetą buvo noras, kad Lietuva ir šiuo atžvilgiu prilygtų Lenkijai. Ten veikė Krokuvos universitetas, panašus universitetas turėjo veikti ir Vilniuje. Si mintis ne kartą sutinkama iš universiteto įsteigimo laikotarpiu išlikusiose šaltiniuose.'

Be abejo, tai reikšmingas ir vertingas istoriko atradimas. Tačiau buvo ir kitų priežasčių gal tiksliau būtų tarti - rūpesčių, kurie skatino Vilniaus universitetą steigti. Viena tų priežasčių - išgalintis protestantizmas Lietuvos didikų ir bajorų tarpe. Juk net kai kurie kunigaikščiai Radvilai, itakinga ir galinga Lietuvos didikų giminė, XVI a. jau buvo protestantai, protestantizmą remia ir skatina. Kita svarbi priežastis - tai ne lietuvių tautos krikščioninimas, o jos lenkinimas. Ne vien dėl to, kad Krokuvos universitetas buvo toli, bet ir jo lenkiška dvasia Lietuvos aristokratams, 'kilusiems iš romėnų', pradėjo nepatikti, todėl savo vaikus jie ėmė siųsti i Vak. Europos universitetus, nevengdami ir protestantiškų universitetų, iš kurių tie vaikai grįždavo stipriai apsikrėtę protestantizmo pažiūrom.

Bet ir to dar negana - katalikų Bažnyčia Lietuvoje trūko lietuvių kunigų, mokančių tą 'pusiau lotynišką' liaudies kalbą. Katalikų Bažnyčia XVI a. Lietuvoj iš tikro sunkiai sirgo. Vilniaus vyskupijos vizitatorius Comuleus 1595 m. gruodžio 22 d. pranešime Romai pripažino, kad 'daugelis parapijų bažnyčių apleistos, jau daug laiko be kunigų, o jeigu kuriose ir buvę kunigai, tai jie nemokėdami lietuvių (ofignarantiam vulgaris lituanici sermonis), bažnyčioms ir liaudžiai buvę nenaudingi'... Vadinasi, buvo nemažai rūpesčių, kuriuos reikėjo nugaltėti.

Netrūko ir Vilniaus universiteto gimimo trukdytojų bei kliūčių. Pirmiausia mūsų universiteto steigimui priešinosi Krokuvos universitetas, nenorėdamas netekti Lietuvos krikščioninintojo aureolės (deja,

per du šimtmečius nepajėgęs egzaminu išlaikyti, daugiau besirūpindamas lenkybe, o ne lietuvių krikščionybe).

Kaip jau minėta, Zygmantas Augustas, nors Vilniaus universitetui kurti pritarimą buvo davęs, lenkų karališkojo dvaro įtakojamas, privilegijos dokumento nepasirašė iki savo mirties.

Katalikiško Vilniaus universiteto steigimui nepritarė ir Lietuvos didikai protestantai, puoselėję sumanymą steigti protestantišką universitetą Vilniuje (to pobūdžio aukštesniąją mokyklą Lietuvos sostinėje buvo įsteigęs dr. Abraomas Kulvietis /a. 1510-1545/, ilgainiui turėjęs bėgti i Karaliaučius). Lietuvos kancleris kalvinistas Mikalojus Radvila Rudasis (1512-1584) atsisakė antspaudu patvirtinti DLK Stepono Batoro privilegiją; kaip žinom, tą padarė tik vicekancleris E. Valavičius (m. 1587 m.). Vienu žodžiu, didžiajam mokslo ir kultūros židiniui nelengva buvo gimti XVI a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos sostinėj Vilniuje.

Laiko bangomis

Vilniaus universitetas, 1579 metais pradėjęs akademinį darbą, kaip gyva ir veikli būtybė, per 400 metų išgyveno klestėjimo, nuosmūkių, priespaudų, susvetimėjimo, apgrobimų ir kitokių laimčių ir nelaimių laikotarpius. 1579-1773 metais jis vadinosi Almae Academiae et Universitatis Vilnensis Societatis Iesu, 1773-1794 Lietuvos Vyriausiąja Mokykla, 1794-1796 (dėl Kosciuškos sukilimo ir paskutinio Lietuvos-Lenkijos padalinimo) Vilniaus universitetas neveikė; 1779 m. caras Povilas I universitetą pavadino Vyriausiąja Vilniaus Mokykla, 1803 m. caras Aleksandras I jį apšaukė Imperatoriniu Vilniaus universitetu, 1832 m. imperatorius Mikalojus I 'maištingąjį' Vilniaus universitetą uždarė, jo turtus išgrobė ir išdalino Rusijos universitetams. Vilniuje buvo paliktos tik Medicinos-Chirurgijos akademija ir Dvasinė akademija, bet ir jos su savo bibliotekom ir kt. mokslo padargais 1842 m. buvo perkeltos - pirmoji i Charkovą ir Kijevą, o antroji i Peterburgą. Čia taip dramatiškai ir baigia si senieji Vilniaus universiteto laikai.

Akademijos mokytojai ir studentai

Keletą akimirų žvilgtelėję i laiko bangas, kurios blaškė Vilniaus universitetą, dabar atsigrįžkime i jo klases ir aules kuriose buvo einami aukštieji mokslai. Kas tokie buvo universiteto profesoriai ir studentai? Mums, lietuviams, svarbiausia yra tai, kiek Vilniaus universitetas buvo lietuviškas,

Vilniaus universiteto steigėjas vysk. Valerijonas Protasevičius.

kiek ir ko jis yra davęs lietuvių tautai. Žinom, kad jo mokslų šviesa sklido toli i Vakarus ir toli i Rytus. Be abejonės, Lietuvai jis davė neapsakomai daug, nors gali ir ne tiek, kiek šiandien mes norėtumėm.

Kai 1608 m. Lietuvos jėzuitai buvo atskirti nuo lenkų ir buvo įsteigta atskira Lietuvos jėzuitų provincija, jai priklausė ne tik Lietuvos Did. Kunigaikštija, bet dar Prūsai, Mozūrai, Livonija ir net naujai atidaryta Varšuvos Jėzuitų rezidencija. Žinoma, tokie potvarkiai sutarptautino ir Vilniaus profesūrą, ir jo studentiją.

I Lietuvos jėzuitų provincijoj lietuvių ir žemaičių kiekis nebuvo pastovus. Kai kada tas kiekis padidėdavo, kai kada ir vėl sumažėdavo. Bet per pirmuosius du šimtus metų, kai jėzuitai valdė Vilniaus universitetą, lietuviai sudarydavo mažiausiai vieną trečdalį provincijos narių.

Pirmasis Vilniaus akademijos rektorius buvo mozūras jėzuitas Petras Skarga (1536-1612), garsus anų dienų pamokslininkas ir mokslo vyras. Profesorių tarpe buvo italų, ispanų, lenkų, jų tarpe buvo lietuvių reikalus giliai supratęs anglas jėzuitas Adomas Brokas, o ilgainiui i Vilniaus universitetą atvyko dirbti vokiečiai, prancūzai, portugalai ir kt. tautybių profesoriai.

Lietuvių profesorių pradžioje nebuvo, nes mes dar neturėjome nė vieno lietuvių jėzuito. Turėjo pralėkti keli dešimtmečiai, kol ir šis reikalas susitvarkė. Minėtas dr. Paulius Rabikauskas šiuo opiu klausimu mums atskleidžia tokią tiesą: 'Pirmajame universiteto veiklos šimtmetyje viso buvo 27 rektoriai, iš jų aštuoni - jei pridėsime dar gudą, bet mokėjusį ir lietuviškai Paulių Bokšą - devyni rektoriai (taigi, visas trečdalis) buvo lietuviai. Žinant, kad tokioms pareigoms tinkamų lietuvių jėzuitų buvo tik tai praėjus 40 metų nuo universiteto įkūrimo, per likusius 60 pirmojo šimtmečio metų susidaro net pusė visų rektorių, kurie šaltiniuose nurodomi

kaip 'lituanus' ar 'samogita'. Tai daug ką pasakanti proporcija! Ji sutampa su žinomų lietuvių, lietuvių kalbos ir dvasios puoselėtojų - Konstantino Sirvydo, Jono Jaknavičiaus, Zygmanto Liauksmo ir kitų - veikla Vilniaus akademijoje. Toje lietuvių kalba, istorija, papročius gaivinancioje atmosferoje subrendo nemaža aktyvių lietuvių ir žemaičių, kurie vėliau iškilo iki svarbiausių atsakingų vietų'.

Kiek turima žinių, Vilniaus universitetui studentų niekad netrūko, ne vieną kartą vilnietė Alma Mater studentų skaičiumi pralenkė kaimyninius universitetus. I Vilniaus universitetą stoji studijuoti ne tik lietuviai ir žemaičiai, bet ir kiti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos piliečiai. Studentų tautybė XVI-XVII a. buvo siejama su valstybe (panašiai, kaip dabar i pilietybės teisę žiūri JAV vyriausybė). Taigi, ukrainiečiai, rusai ir gudai tuo požiūriu taip pat galėjo būti laikomi lietuviais, nes jie buvo Did. Kunigaikštijos piliečiai. Kita vertus, žinomi gi faktai, kad net rusai bėgdavo i Lietuvą ir tapatindavo save su Lietuvos valstybe, nes čia buvo žymiai daugiau laisvių, negu jų teikdavo savo žmonėms ir anuometinė Maskva.

Deja, Vilniaus universiteto studentų imatrikuliacijos bylos iki šiol vis dar nesurandamos (veikiausia, jos yra marinos kuriam nors Rusijos archyve), dėl to neturime tikrų žinių apie Vilniaus universiteto studentųskaičius ir jų tautybes. Atsitiktiniai šaltiniai liudija, kad Vilniaus akademija 1579 mokslo metus pradėjo su 500 auklėtinių, o 1617-1618 mokslo metais jų buvo jau 1215. Be savo valstybės piliečių, Vilniaus universitete mokslus ėjo ir kitų tautų jaunuoliai - latviai, mozūrai, prūsai, lenkai, čekai, vokiečiai, olandai, danai, net anglai ir airiai. Kai i Vilnių atvykdavo Lietuvos Did. kunigaikštis ir Lenkijos karalius, studentai jį sveikindavo kartais net 18 kalbų.

(Nukelta i 6 psl.)

Vincas Krėvė dzūkų atsiminimuose ir dzūkai Krėvės kūryboje

(3)

Vacys Kavaliūnas

Toks buvo Vincas Krėvė. Ir toks dvasinis jo veido siluetas, kuris atsiskleidžia Dainavos šalių žmonių - savųjų ir pažįstamų - atsiminimuose. Nėra ir negali būti jokios abejonės, kad ir tie žmonės, kurių tarpe Krėvė augo ir su kuriais mažose ir jaunose savo gyvenimo dienose susitikdavo, ir individualus ji pagimdžiusio ir užauginusio krašto charakteris, ne tik veikė jo sielą, bet atsispindi ir jo kūryboje.

Tad po žvilgsnio į Krėvę pro dzūkų, čia bent labai trumpai pažvelgsime į dzūkus ir Dzūkiją pro didžiojo mūsų rašytojo kūrybos puslapius. Antanas Trakymas jau anksčiau minėtame savo straipsnyje 'V. Krėvės raštų prototipai' teigia, kad 'Senovinė Rytų kultūra, Lietuvos istorija ir Dzūkų kaimas - trys pagrindiniai šaltiniai, kurie maitino V. Krėvės kūrybą. Ypač daugiabalsis yra gimtojo sodžiaus aidas: jis skamba kiekvienam kūrybos narvelyje - nuo smulkiausio intonacijos vingio, iki subtilaus prasminio akcento kūrinių problematikoje.'

Sutinkant su A. Trakymu, norėtusi pridėti ir ketvirtąjį V. Krėvės kūrybos šaltinį - Bibliją, Senąją ir Naująją jos įstatymą, kuriais remiasi vienas iš likiminių bei egzistencinių prasmės svarbiausių jo kūrinių 'Dangaus ir žemės sūnūs', pasižymintis ir stilistiniu atžvilgiu - kūrinių sakiniu ir jo ritmu.

A. Trakymas savo straipsnyje nurodo nemažą Krėvės tėviškės apylinkėje asmenų, kurie atsispindi jo kūryboje: 'Siaudinėj pastogėj', 'Zente', 'Raganiuje' ir pagaliau 'Sarūne'. Kai kurie ne tik panašūs savo dvasiniais bruožais - charakteriu, bet net ir tais pačiais vardais bei pavardėmis. Pa-

vyzdžiui, 'Raganiaus' Juozas Misiulis - Juozas Mickelis, Adomas Slepavičius - Adomas Slepavičius, Petras Lukošius - Petras Lukoševičius, Slaminė - Slaminienė.

O 'Siaudinėj pastogėj' novelės 'Bedievio' Vainorus - Antanas Kačinskas, to paties, kaip ir Krėvė, Subartonių kaimo gyventojas. Tai patvirtina ir pats rašytojas 'Mūsų tautosakos' dešimtame tome: 'Buvo dar Bolys, Lukaševičius, bevaikis Antanas Kačinskas, atvaizduotas mano apysakoj 'Bedievis'.

Atsiminimų liudijimai nurodo ir priežastis, kaip ir kodėl Kačinskas 'susipyręs' su Dievu: Kačinskas buvo bevaikis ir turėjo augintinį, kurį labai mylėjo ir rengėsi išūnyti. Bet vaikas, tesulaukęs devynių metų, apsirgo ir numirė. Ir tai Kačinskui buvęs toks smūgis, jog subartoniškai lig šiai dienai stebisi jo sielvartu. Iš širdgėlos jis nest nuspyręs kryžių gale mažojo numirėlio karsto. Po to, žmonių pasakojimu, jis 'kelis syk ejo spaviedocis, ba kunigai jį vis varė, išrišimo nedavė. Paskui, ciesa davė jam išrišimą, cik tep, macyc, jį vis kankino. Tai iš predžių žmonės dažinoji jį gal bedzieviu pavadzino'.

Bene pats įdomiausias visoje Krėvės kūryboje yra Sarūno prototipas. Kurdamas kunigaikščio Sarūno paveikslą, teigia A. Trakymas, Krėvė prieš akis turėjo savo tėvo gyvenimo kelią. Tačiau paralelė tarp Sarūno ir Juozo Mickevičiaus labai tolima: vienas tėra Subartonių kaimo seniūnas, kitas - sudėtingos ir audringos dvasios Dainavos kunigaikštis.

Ir vis dėlto, pastebėjus straipsnio autorius, jį juntama ir piktame, iš paniūrų žvairuojančiame Sarūno žvilgsnyje, ir net išorėje: - 'Juozas Mickelis' - taip Krėvės tėvą vadino subartoniškai - 'mažo ūgio, susimetęs į kuprą, nežūrėjo kalbėdamas žmogui į akis, bet pro šalį'.

Panašus bent kai kuriais fiziniiais bruožais į Krėvės tėvą ir Sarūnas. Ir jis nedidelio ūgio, bent kiek kuprotas, idubusiomis, žibančiomis akimis. Ir nenurimsta nei vienos valandėlės, kaip ir Juozas Mickevičius, kuris buvęs nepaprastai darbštus ir niekad be darbo negalėjęs nurimti: 'O jau

darbinykas!' - prisimena jo kaimynas A. Eidukevičius. - 'Neskyrė dienos nog nakcies'.

Tai tėra tik keletas Krėvės raštų prototipų - žmonių, paimtų iš realios dzūkų kaimo aplinkos, kurie daugiau ar mažiau ryškiais dvasiniais ir fiziniiais savo bruožais, o taip pat vienu ar kitu konkrečiu savo gyvenimo įvykiu atsispindi šio Dainavos krašto sūnaus kūryboje ir prie kurių čia labai trumpai stabtelėta.

Nereikėtų tačiau Krėvės kūryboje ieškoti tikslų ir lengvai atpažįstamų jo artimųjų ar pažįstamųjų portretų - tokių nėra. Nėra, pavyzdžiui, jo 'Bedievyje' ir tokio atvejo, kurį citavome kalbėdami apie Kačinską, nors - tai jau matėme - pats Krėvė prisipažįsta šioje savo apysakoje jį atvaizdavęs. Matyt, Krėvė patraukė kiti šio kaimo filosofo gyvenimo momentai - jo švelnumas, dvasingumas, gilus anapus pasaulio pajutimas ir nutolusi nuo krikščionybės mokslo Dievo samprata.

Pažymėtina, kad Krėvės kūryboje ryškiai atsispindi ne tik jo tėviškės ir jos apylinkių žmonės, bet ir Dzūkijos kaimo buitis - toji reali išorinė aplinka, kurioje gyvena ir veikia jo personažai. Angelė Vyšniauskaitė savo straipsnyje 'Dzūkų buitis V. Krėvės kūryboje' teigia, kad lyginant 'etnografinę surinktą daiktinę ir aprašomąją medžiagą su V. Krėvės meniniuose vaizduose įsustą Dzūkijos kaimo charakteristiką, jokių 'prieštaravimų' nerandama.

Cia tačiau norėtusi pastebėti, kad išorinio pasaulio daiktai, atvaizduoti meno kūrinyje, nėra tiksliai tų daiktų nuotrauka, o gyvenimo įvykiai - nuoseklus tų įvykių protokolai. Menininkas savo dvasia, kad ir nenusidėdamas realios tikrovės esmei, vaizduojamąjį aplinkos gyvenimą transfiguruoja - perkeičia, tačiau jo nesugadina, nedeformuoja. Tai tinka ir Krėvės realistinės kūrybos atveju - ir Dzūkija, ir jos žmonės yra nušviesti jo kūrybinės dvasios šviesa ir perkelti estetinės - grožinės realybės plotmėn.

Pačioje pabaigoje norėčiau dar kiek sustoti ir prie Krėvės kūrybos pasaulio erdvės - peizažo, kuriame atsiskleidžia ir

gyvena, ypač romantinių jo veikalių, personažai ir su kuriu jie giliai ir intymiai yra susiję.

Kiekvienas kraštas, kaip ir žmogus, turi skirtingą ir individualų savo charakterį. Skirtinga savo charakteriu - ir savo dvasia - ir Krėvės tėviškė, ir jos apylinkės: miškai, ežerai, kalneliai, pilys ir piliakalniai. Ir čia, parafrazuojant poeto Witiwicki žodžius, kuriuos cituoja 'Muzikos istorijoje' (Histoire de la musique) M. R. Hofmann kalbėdamas apie Sopeną, kiekvienas kalnelis, kiekvienas ežeras ir kiekvienas miškas turi savo vidinę melodiją, kurią ne kiekvienas išgirsta.

Tačiau Krėvė šią gimtąją savo krašto peizažo melodiją išgirdo. Ir dar daugiau - jis giliai pajuto ir mistinį išorinio pasaulio aspektą - jo gelmes. Ir tai atsispindi ir Dainavos šalies senų žmonių padavimuose, ir ypač 'Sarūne', kur ir kompozicijos, ir turinio atžvilgiais susitinka ir harmoningai susilieja įvairių kategorijų realybės: reali naktigonė, mistinė ir magiška Joninių nakties nuotaika bei dvasia, pasamonės pasaulio momentas - sapnas, kurio plotmėje atsiskleidžia herojiški praeities gyvenimo vaizdai, nutvieksti lyrinėmis merginų ir vaidilų dainomis bei giesmėmis ir kanklių muzikos aidais.

mis bei giesmėmis ir kanklių muzikos aidais.

Žinoma, psichologinio realizmo dėsniais vadovaujantis, net ir logiškai nekontroliuojamo sapno plotmėje, dvylikos ar šešiolikos metų piemenims tokia duota našta - susapnuoti sapną, kuriame atsiskleistų platus, sudėtingas tautos gyvenimo momentas su daugybe personažų - per sunki. Ypač - net ir didžiausias genijus - negalėtų sapne išgirsti būdingų ir labai gerai atskleidžiančių kryžiuočių vienuolio, einančio ant laužo, lotyniškų žodžių: In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum ... - Į tavō, Viešpatie, rankas atiduodu savo sielą. Tačiau ne sapno realizmo kriterijais vertintinas meno kūrinys, o sugestyvumas ir estetinio įspūdžio galia.

Pažvelgę į Krėvę dzūkų atsiminimuose ir į jo tėviškę ir jos apylinkes, kuriose girdisi vidinė melodija, susiliedama su pasaka, legendomis ir padavimais, ir kuri nutvieksta praeities aidais, galime teigti, kad gimtasis kraštas, jo dvasia ir žmonės atsispindi jo sieloje ir jo kūryboje.

Aplamai, nieko nėra meno kūrinys, ko nėra - ar nėra buvę - autoriaus gyvenime ir jo sieloje.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Čičero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

VILNIAUS UNIVERSITETAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

Europos universitetų dėstymo kalba anuomet buvo lotynų kalba. Lotynų kalba mokslo buvo einami ir Vilniaus universitete. Mes turime lenkti galvas jėzuitams, nes jie - nors išibrovimo bandymų nestigo - lenkų kalbos ir Vilniaus universitetą neįsileido, tuo tarpu kai vienuoliai pajorai, atsidanginę į Lietuvą ir apčiuopę diduomenės lenkėjimo polinkius, savo mokyklose visus einamus dalykus dėstė lenkų kalba.

Jėzuitų epocha, kurios visuo menę savo esme sudaro Vilniaus universiteto mokytojai ir studentai, truko apie du šimtus metų (1579-1773). Tame laikotarpyje buvo įveikta nemažai ir tokių darbų, kurie yra didžiai reikšmingi lietuvių tautai ir jos kultūrai. Tų visų darbų anaipol čia nesuminėsim, bet prisiminsim nors vieną kitą svarbesnį laimėjimą.

(Bus daugiau)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Besikalbant su soliste Gina Čapkauskiene

Antanas Laukaitis

Nėra turbūt pasaulyje kito mūsų dainininko ar menininko, kuris būtų taip plačiai žinomas ir mėgiamas, kaip kad yra kanadietė solistė Gina Čapkauskiene. Prieš penkerius metus, kai ji pirmą kartą aplankė Australijos lietuvių, ši Kanados lakštingala sužavėjo ir nustebino mus visus savo dieviškuoju balsu, puikiu jo valdymu ir, svarbiausiai, tuo savo nuoširdumu ir paprastumu. Ji viso visur, kur ją tik kas kvietė, ji kalbėjosi ir atsakinėjo visiems kas ją tik klausė ir, išvažiuodama tada iš mūsų ji pasakė mums - tik iki pasimatymo. Savo žodį ji ištesėjo ir šiose kelių savaitių gastrolėse ji dar daugiau sužibėjo, ir dar daugiau įėjo į mūsų visų lietuviškas širdis. Jos koncertai visoje Australijoje praėjo su didžiausiu pasisekimu, balsas dar švelniau ir gražiau skambėjo Australijoje lietuvių tarpe. Ir jinai pati pasidarė tikrai mūsų, jau ne tik kaip įžymioji solistė, bet taip pat ir kaip labai artima ir nuoširdi draugė. Ji buvo ir ta pirmoji užsienio įžymybė, kuri aplankė ir tolimąją Perth'o lietuvių koloniją - ten žmonės su ašaromis klausėsi ir dėkojo jai ne tik už puikų koncertą, bet ir už tai, kad ji nepabūgo tolimos kelionės ir aplankė juos. Ir, jeigu Pasaulio Lietuvių Bendruomenė siuntė ją pas mus, tai tikrai geresnės lietuviškosios ambasadorės jie negalėtų rasti.

Koncertas Sydnėje, kaip ir visuose kituose miestuose, praėjo su didžiausiu pasisekimu. Žmonių pilna Lietuvių Klubas salė, džiaugsmingi ir gausūs plojimai iššaukė ne vieną kartą solistę dainų pakartojimui, kas įrodė, kaip populiari ir puiki buvo jinai. Kartu su jauna, ir dabar Australijoje - Adelaidėje gyvenančia, pianiste Nemira Masiulyte, jos davė koncertą, kurio dar ilgai mes nepamiršime. Padėkos ženklai - daugybė gėlių, nuoširdus ir jautrus Sydnėjaus L.B. Apylinkės pirmininko dr. A. Mauragio žodis, priminęs atsilankiusiems klausytojams kaip brangi ir maloni yra ši viešnia iš Kanados.

Sunku ir man buvo rasti valandėlę laiko trumpam pasikalbėjimui, tačiau besišypsanti Gina, nors ir pavargusi po koncerto, mielai savo senam draugui sutiko duoti dabartinius išpuodžius.

- Sakyk, miela Gina, kas paskatino Tave ir vėl pas mus atsilankyti?

- Mane pakvietė Australijos Lietuvių bendruomenė, kuriai padėjo Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kultūros Komisija, su pirmininku dr. L. Kriaučeliūnu.

- Koks buvo kelionės tikslas pagrindiniai?

- Atvažiuavau tikrai dėl koncertų, kuriuos daviau visose didesnėse lietuvių kolonijose.

- Tu esi, Gina, viena iš svečių, kuri nepabūgo ir tolimąją Perth'ą aplankyti. Kaip Tau

sekėsi tenai, ir ar nebuvo per daug varginanti kelionė?

- Kelionė iš Montrealio į Perth'ą man truko 34 valandas, ir kada nusileidau Perth'e, tai tikrai atrodė, kad esu pasaulio gale. Tačiau vėliau, kai pamačiau Perth'ą iš arčiau, tai buvau juo tikrai labai sužavėta. Miestas nepaprastai gražus, visos paskendęs rožių žieduose, nepaprasta švara, Indijos vandenynas - i kurį tuoj nubėgau maudytis, nepaprastai šilti ir nuoširdūs žmonės. Per tas kelias dienas buvimo ten, mes taip susidraugavome su vietos lietuvių, kad į mano išleistuves atvyko tiek pat žmonių, kaip ir į mano koncertą. Aš siūlyčiau visiems - ne tik Australijos, bet ir kitų kraštų svečiams - būtinai aplankyti Perth'ą, nes atsilankius ten, tikrai visi bus labai nustebinti.

- Kaip sekėsi ši karta dainuoti Australijoje?

- Visi šeši koncertai praėjo su didžiausiu pasisekimu. Žmonių buvo pilnos salės. Gi man pačiai tai buvo didžiausia bėda rasti pakankamai laiko tarp balių visų vaišių, kad galėčiau tinkamai pailsėti. Mano nuomone, kad - kai buvau čia 1974 metais, taip ir dabar - australiečių vaišingumas pralenkia visus.

- Kiek girdėjau, po Australijos pati skrendi į N. Zelandiją. Ką ten darysi?

- Į N. Zelandiją skrendu keletoms dienoms, pamatyti kraštą, kuriame iki šiol dar ne buvusi. Kadangi tas yra vi sa pašonėje Australijos, tai būtų nuostolis šio krašto neapplan kyti, o tuo pačiu ir pailsėti.

- Tu buvai, Gina, pagrindinė solistė Dainų Sventėje Toronte, dainuojant kartu su visais choralais. Pasakyk, kaip Tu vertini šią buvusią Dainų Sventę, žiūrinti iš meninio ir lietuviško taško?

- Toronto Dainų Sventė buvo Kanados pasididžiavimas. Buvo nepaprastai smagu stebėti tiek daug choristų vienoje grupėje. Muzikiniu atžvilgiu būtų labai sunku pasiekti tobulumo, tačiau, žiūrint iš lietuviško punkto, mes galime tik didžiuliais surengdami tokio didelio pastatymo masines šventes.

- Tu esi nuolatinė Čikagos Lietuvių Operos solistė, jau eilę metų taip puikiai pasirodanti pagrindinėse rolėse. Sakyk, ar ilgai dar ši opera galės išsilaikyti, kadangi jaunojo prieauglio taip mažai ten yra?

- Sunku man būtų pasakyti, kiek ilgai ši opera išsilaikys. Teisingai sakai, Antanai, kad jaunųjų prieauglis yra taip mažas. Kiek solistų, tiek ir choristų. Žinoma, tas viskas priklausys, kiek ilgai mėsena-tai šią operą remis. Aš asmeniškai norėčiau, kad ji dar ilgai gyvuotų, nes ši opera yra mūsų visų lietuvių kultūrinis ir meninis pasididžiavimas.

- Pasakyk, miela Gina, kodėl mūsų jaunimas nėra taip sudominas mūsų choralais, ansambliais, net ir pačia opera ir įtraukti jį ten, kaip ir pas

jus - taip ir pas mus, yra sunku?

- Sakyčiau, kad jaunimas visur - tiek čia, tiek ir Amerikoje, tiek ir Kanadoje - patekę į vietos mokyklas suranda naujų draugų, nebūtinai lietuvių, atitolsta nuo mūsų ir gal būtų neturi laiko dėl mokslo ar studijų daugiau būti lietuviškame pasaulyje. Daugeliu atveju jie yra svetimi lietuviškai veiklai. Tačiau, žinoma, negalime visus į tą grupę įtraukti. Yra, nors ir mažas dalis jaunimo, kurie mums suteikia didelio džiaugsmo atsilankydami pas mus ir dirbdami su mumis.

- O gal žinai kokį gerą receptą, kaip galima būtų daugiau jaunimo pritraukti?

- Gaila, jeigu tą žinočiau, tai būčiau ne tik protinga, bet ir turtinga moteris.

- Nuo paskutinio buvimo pas mus, ar pastebėjai kokių nors didesnių pasikeitimų čia?

- Nepasakyčiau, kad pastebėjau. Visi taip jaunai atrodo kaip ir prieš penkerius metus. Salės pilnos žmonių, kaip ir vakar. Gamta ir oras taip pat gražus, jūra viliojanti. Taigi, žadu ir vėl pas jus kada nors grįžti.

- Visame Vakarų lietuviškame pasaulyje tikrai nėra didesnės muzikinės ambasadorės kaip Tu, Gina, - nespėji spaudoje net sekti, kur yra Tavo koncertai! Ar visa tai nevargina?

- Kadangi aš nieko daugiau neveikiu, tik dainuoju, - žinoma išskyrus namų ruošą, - tai ir mano visas gyvenimas sukasi apie muzikinę karjerą. Dainavimo mokausi visą laiką, vis papildydama repertuarą. Prisižiūiu save kada galiu, mėgstu žmones, mėgstu keliauti, taigi ir koncertai man didelio sunkumo nesudaro.

- O gal galėtum duoti gerą patarimą visiems tiems, kurie per jauni senatve apsamojo, ar ant dolerio užmigo, kaip iš to lietuviško letargo atsibusti ir gauti tos - kurios Tu tiek daug turi - gyvenimiško ir lietuviško darbo energijos?

- Man atrodo, kad pagrindinis dėsnių gyvenime yra viskuo domėtis, neprarast to jaunatviško žingeidumo, nepamiršt kas mes esame, nes jokiam svetimame krašte mes pilnai nepritapsime. Ir pas ką mes bėgsime, pas ką mes kreipsimės, jie bus tik lietuvių.

- Kaip Tu, tiek daug dainų dainuodama ir dar penkiomis kalbomis, nepamiršti žodžių?

- Antanai, dar skleriozės neturiu.

- Tariant Tau, miela Gina, ir vėl iki pasimatymo, - nes mes Pačią skaitome jau lyg ir sava, o ne Kanados lakštingala, - ką galėtumei pasakyti palikdama Australiją?

- Palieku kraštą su didele meile Australijai ir jos lietuviams. Pirmiausiai nuoširdus ačiū Australijos Lietuvių Bendruomenei, kuri mane kvietė, pirmininkui V. Neverauskui, kultūros reikalų vadovei solis-

Sol. Gina Čapkauskiene

tei G Vasiliauskienei - kuri viską taip gražiai sutvarkė ir šia mano viešnagę padarė nepamirštama. Siūlyčiau, kad ir daugiau lietuvių jus aplankytų ir atrastų tą tolimą grožį ir lietuvių nuoširdumą bei šilumą, kurią visur pajutau. Tad iki sekančio kartol

- Ačiū ir Tau, miela Gina. Tikėsimės, kad Tavo žodžiai ir vėl kada išsipildys ir mes vėl galėsime Tave turėti savo tarpe, ir tuo pačiu gerėtis ir džiaugtis puikiais Tavo koncertais. Atmink, Tu esi jau viena iš mūsų!

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitorį įdėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

**TOOLMAKERS
MILLING MACHINE OPERATORS
(N/C and Conventional)**

Minimum 5 yrs. experience. Must possess own tools. Competitive salary and benefit package. Convenient location with parking. For applications and information call 523-6020.

GENERAL ELECTRIC

1751 E. 23d St.
Cleveland, OH 44114

Equal Opportunity Affirmative Action Employer M/F

Žvilgsnis į lietuvišką nacionalizmą (5)

Mūsų nacionalizmas šių dienų tikrovėje

Vyt. Alantas

Jei tėvynės meilė blanksta po pasaulį išblaškytose lietuvių kolonijose, tai pačioje tėvynėje ji reiškiasi tokiais pasiaukojančiais prasiveržimais, kurių dar nebuvo mūsų istorijoje. Tad kalbant apie mūsų nacionalizmą šių dienų tikrovėje, reikia pabrėžti, kad šandien lietuviai pavergoje Lietuvoje ne žodžiais, o gyvais pavyzdžiais rodo, kaip iš tikrųjų reikia ją mylėti. Net juokinga būtų nustatinėti tėvynės meilės 'temperatūrą', kai žiauri istorinė tikrovė stato ant tos patį tautos likimą. Šandien mums savaime kyla klausimas: - Kas yra petkai, gauskai, sadūnaitės, kalantai ir daugybė kitų kankinių, kovojančių už tautos laisvės idealą, kas jie - patriotai, nacionalistai ar šovinistai? Kas buvo tie lietuviai, kurie 1972 m. šaukė Kauno gatvėse - Laisvės Lietuvai? Galų gale prisimintini čia ir knygnešiai, savoriai kūrėjai ir partizanai: kas jie buvo - patriotai, nacionalistai ar šovinistai? Tie patriotai, kuri kovoję, kentę ir mirę - nefilosofavo kokia turi būti tėvynės meilė, o rašė ir rašo ją į tautos metraščius savo

žygdarbiais, žiauria kova, kalėjimais, Sibiro kančiomis ir mirtimi.

Šandien padėtis Lietuvoje yra tokia: maskolių totalinis kėsintis lietuvių tautą sužlugdyti tautiškai, kultūriškai ir psichologiniai, kitaip sakant - išliedinti ją į didžiąją maskolių srovę, o toms pavergėjų užmačioms totališkai ir herojiškai priešinasi tauta. Grumiasi dvi tautos, dvi kultūros, dvi kalbos ir dvi pasaulėžiūros. Ta kova vyksta ne pavieniais būriais, bet visu frontu. Ir ne tas bus herojus, kuris per jėgą primes savo valią kitam, bet tas, kuris nepasiduos sutriuškinamas ir paliks ištikimas sau pačiam ir savo idealams. Ir kas tie tikrieji herojai: patriotai, nacionalistai ar šovinistai? Žiaurios istorinės tikrovės akivaizdoje niekas negali tau nurodyti, kaip ir kiek tu turi mylėti savo tėvynę.

Jei kuri konfesija ar pasaulėžiūra pagelbsti patriotui tėvynės meilę vykdyti gyvenime tai, žinoma, būtų neprasminga tą pagalbą atmeti. Kai tautai kyla mirtinas pavojus,

jai gelbėtis visos priemonės geros. Tada sveikintinas kiekvienas tautietis, nesvarbu iš kurios stovyklos jis išeina į kovos lauką. Gali atsitikti, kad tikėjimas ir tėvynės meilė eina tada ranka rankon, - sudaro sintezę, kaip tatau dabar matome Lietuvoje: tikėjimas remia tėvynės meilę, tėvynės meilė remia tikėjimą. Tikėjimas bus labai daug padėjęs daugeliui laisvės kovotojų pakelti kančias už tėvynę.

Lenkai krikščionybę sulenkino ir padarė ją 'polska vera', paversdami politiniu įrankiu tiek vidaus, tiek užsienio politikoje. Tai vaizdžiai parodo kad ir Lietuvos istorija po krikšto, kai lenkų dvasiškija užplūdo Lietuvą ne krikščioninti, bet lenkinti. Lenkams nėra jokio tėvynės meilės laipsniavimo, nes jiems lenkybė ir katalikybė tas pats. Mes, nors ir labai pavėluotai - bet istorinių aplinkybių spaudžiami, panašios taktikos griebėmės dabar Lietuvoje, kur lietuvių bė ir tikyba sutapatintos. Toks sujungimas Lietuvos istorijoje yra itin išryškėjęs šandien ir, žinoma, sunku pasakyti, ar ta sintezė išliks ir Lietuvai atga-

vus laisvę. Tik, rodos, tiek aišku, jog Lietuvos bažnyčios istorija pakryps kita linkme. Lietuvių tauta šiuo metu savo tautinį susipratimą, sakytumė - nacionalizmą, taip akcentuotai išryškino, kad tapo pirmaeile, pavyzdinga laisvės kovotoja tarp raudonosios imperijos tautų. Jei jau kalbėti apie 'didžiąją patriotizmo mokyklą', tai reikia pasakyti ją esant prie Nemuno krantų, o

ne prie Atlanto vandenyno. Žiauri okupacija lietuvišką nacionalizmą galutinai subrandino ir užbaigė. Labai gaila ir liūdna, kad tokiose sunkiose istorinėse aplinkybėse, ir su tokiais milžiniškais tautos nuostoliais, lietuviškas nacionalizmas turėjo baigti savo raidą, bet tai yra ne nuo mūsų pareinantis faktas, kurio negalime pakeisti.

(Bus daugiau)

Floridos lietuviai

AUGANTI LIETUVIŲ KOLONIJA

Šis ruduo Sunny Hills lietuvių jauną koloniją papuošė ne tik gražia gamta, idealiu oru, bet ir didele pažanga kūrimosi procese. Prieš lapkričio 6 d. namų kainų pakėlimą, net 16 lietuvių šeimų užsisakė naujus namus.

Deltona Corp. paskyrė — dedikuoja 5 ekerius lietuvių kultūriniam centrui — koplyčiai. Ši žemė gražioje miesto dalyje duodama velniui kaip religiniam reikalams.

Vietiniai Sunny Hills lietuviai pakvietė lietuvius įstatyti statydintis namus ir vėliau aptarnauti lietuvių religinius bei kultūrinius reikalus.

Sekančią savaitę žada pradėti vesti gatves aplink maudymosi ežerą, kur pavasarį išdygs lietuviškos sodybos.

Neabejojame apie gražią Sunny Hills koloniją, tik liko laiko klausimas kada ir kiek lietuvių apsigyvens lietuviškoje "Dzūkijoje".

Kiekvieną mėnesį sulaukiame naujų gyventojų. Šiuo metu atvyko nuolatiniams apsigyvenimui iš New Yorko Henrikas ir Valerija Zitikai. Sunny Hills pradininkas Jonas ir Onutė Zubavičiai jau galutinai atvyko ir gražiai įsikūrė. Henriko ir Sofijos Kačinskių apsigyvenimas pagyvino mūsų kultūrinį gyvenimą. Prof. Emilija Putvytė sugrįžo iš ligoninės po pasisekusios operacijos ir jau įsijungė į Sunny Hills kultūrinę veiklą.

Nekartą spaudoje buvo linksniojama, kad Florida bus ateities lietuvių susitelkimo vieta. Reikia pastebėti, kad Sunny Hills yra vienintelis naujas, moderniškas išplanuotas miestas visoje Amerikoje kur lietuviai ištisai užims gražiausią

miesto dalį. Čia sveikas klimatas ir patogios isikūrimo sąlygos prisideda prie gražios lietuvių kolonijos ateities. Tikime, kad ateityje daug lietuvių mus aplankys ir susipažins su mūsų aplinka.

Vyt. Beleckas

ATVYKSTA VANDA STANKIENĖ

Miami Lietuvių Klubas pradeda žiemos sezoną gruodžio mėnesio pradžioje naujai išdažytose patalpose, su naujomis langų užuolaidomis ir nauja scenos uždanga.

Klubo pirmininkei S. Šeputienei pavyko surasti savanorių būrį klubo išdažymui, ir tuo būdu buvo sutalpyta keli šimtai dolerių. Naujai scenos uždangai įsigyti atsirado keletas savanorių aukotojų, tikimės, kad ir daugiau jų atsiras. Salė atrodo dabar gana gražiai, todėl klubo nariams ir svečiams bus daug maloniau praleisti sekmadienius.

Dailininkas Vladas Vijeikis padovanojo klubui buvusių Lietuvos prezidentų padidintus paveikslus, kurie bus pakabinti klubo salėje.

Yra daromi kontaktai su Hamiltono Aukuro Teatru, derinantys prie jo išvykos į St. Petersburgą. Rengiamas šaunus Naujųjų Metų sutikimas, kurio programą praves chigagietė Vanda Stankienė palydima mūsų žymaus akordeonisto Ažuolo Stelmoko. Jis gros ir šokių metu. Kas yra girdėjęs V. Stankienės pramogines programas, žino, kad neteks nuobodžiauti. (jv)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS NEEDED-DAY SHIFT
 • Spindle Acme Gridley
 • 5 Spindle Davenport
 • 5 Spindle W & S AUTO
 • 2 AB-W & S Single Spindle Chucker
 • No 4 & No. 5 Warner & Swasey Turret Lathe
CONTINENTAL LP PRODUCTS
 130 W. YORK TOWN, DALLAS, TX.
 JIM CAMPBELL, 214-741-6081 (44-8)

AIR CONDITIONING/HEATING REFRIGERATION REPAIR

Denny's Restaurants, has an excellent opportunity for an individual experienced in the maintenance and repair of commercial air conditioning (heating) refrigeration equipment. Area of responsibility will include Cleveland and surrounding communities.

The individual selected must have 2 to 5 years practical experience in the field.

Qualified and interested individuals are invited to call:

Mike Buffmyer COLLECT (313) 647-2951 or write:

30161 SOUTHFIELD ROAD, SUITE 213
 SOUTHFIELD, MICHIGAN 48076

Equal Opportunity Employer

Denny's

(48-51)

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc. (TAUTOS FONDAS)

345 HIGHLAND BOULEVARD
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Donations & Corresp. to be mailed to:
 P. O. Box 21073
 Woodhaven, N.Y. 11421

MIELAS LIETUVI,

Kreipiamės į Jus, prašydami aukoti Tautos Fondui ir tuo paremti Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbus, o ypač Vakarų informavimą apie padėtį Lietuvoje.

Eltos biuleteniai, Vliko leidžiami šešiomis kalbomis, pasiekia Vakarų pasaulio valdžios pareigūnus, parlamentarų, žinių agentūras, laikraščius, radijo stotis ir įvairias tarptautines organizacijas bei lietuvišką spaudą visuose kontinentuose. Radijo programos — 1885 valandos per metus — sieja okupuotą tėvynę su Vakarų pasauliu ir lietuvių išeivija.

Vlikas yra išleidęs ir numato išleisti informacinių leidinių apie Lietuvą, tautos genocidą bei pagrindinių žmogaus teisių nesiliaujančią pažeidinėjimą.

Čia paminėjome tik dalį Vliko nuolatinių darbų, kurie būtų neįmanomi be dosnios ir nenutrūkstamos tautiečių finansinės paramos.

Šia proga norim atkreipti Jūsų dėmesį į Tautos Fondo suorganizuotą LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ. Tai fondas, kuriam tautiečiai aukoja dabar arba užrašo palikimus ar jų dalį savo testamentuose. Laisvės išdas kaupia lėšas, kurių tik nuošimčiai naudojami dabarties veiklai finansuoti, o kapitalas skiriamas laisvos, nepriklausomos Lietuvos reikalams. Visos aukos Tautos Fondui — Lietuvos Laisvės Iždui nurašomos nuo federalinių mokesčių (Tax Exempt No. 51-0172223). Tautos Fondo teisiniai patarėjai mielai suteiks informaciją testamentų sudarymo klausimais.

Aukojantieji ne mažiau \$25 gauna Eltos biuletenį ištisus metus; aukojantieji \$100 tampa Tautos Fondo nariais su teise balsuoti suvažiavimuose.

Jūsų auka Tautos Fondui, tiesiogiai arba per vietinį įgaliotinį, įgalins Vliką vykdyti savo uždavinius ir užtikrins, kad lietuvių balsas bus kuo plačiausiai girdimas laisvajame pasaulyje ir pasieks okupuotą tėvynę.

Iš anksto dėkojam už Jūsų atsiliepimą į mūsų prašymą.

Tautos Fondo Valdyba

Siunčiu Tautos Fondo dabarties veiklai

Aukuju Lietuvos Laisvės Iždui

Iš viso

Pageidauju informacijų dėl testamentų sudarymo.

Vardas ir pavardė

Adresas

Zip Code

Rev. Magr. J. BALKŪNAS, P.A.
 Honorary President
 PETRAS MINKŪNAS
 Honorary Member

BOARD OF DIRECTORS

JURGIS VALAITIS
 Chairman

IRENA BANAITIENĖ
 ANTONAS FIRVIČIUS
 JUOZAS GIEDRAITIS
 JUOZAS VAIČELIŪNAS
 Vice-Chairman

MARIJA NOREIKIENĖ
 Secretary

JUOZAS AUDENAS
 ALEKSANDRAS VAKSELIS
 DR. PETRAS VILEIŠIS
 Directors

EXECUTIVE COMMITTEE

JUOZAS GIEDRAITIS
 President

ONA STRIMAITIENĖ
 Vice-President for Delegations
 and Representatives' Matters

JADVIGA VYTUVIENĖ
 Vice-President for
 Fund Raising Matters

MARGARITA SAMAITIENĖ
 Vice-President for
 Public Relations

BIRUTĖ LUKOŠEVIČIENĖ
 Vice-President for
 Information Matters

MARIJA NOREIKIENĖ
 Secretary

VYTAUTAS KULPA
 Treasurer

ALDONA KATINIENĖ
 JONĖ PUMPUTIENĖ
 Finance Secretaries

AUDIT COMMITTEE

KESTUTIS DIRKIS
 PRANAS POVLAITIS
 ALGIS SPERAUSKAS

LEGAL ADVISERS

Dr. ELENA ARMANIENĖ
 Dr. MARIA ŠVEIKAUSKIENĖ
 RIMA L. SKORUBSKAITĖ
 Dr. ALGIS ŠIRVAITIS
 NUOLĖ V. TREČIŲKIENĖ

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

STYGINIO ANSAMBLIO KONCERTAS

Chicagoje įvairių renginių, o taip pat ir koncertų netrūksta. Ši rudenį rečitavo solistė Gina Capkauskienė, koncertavo pianistas ir smuikininkė - brolis ir sesuo Kuprevičiai, o tik ką praskrido ir "Volungės". Tai vis viešnios ir svečiai iš tolimesnių pasviečių, nors pačioje Chicagoje netrūksta nei solistų, nei chorų, nei pianistų bei kitų instrumentalistų.

S.m. lapkričio 18 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje koncertavo Chicagos lietuvių styginis ansamblis. Šios rūšies ansamblis bene bus vienintelis žinomas lietuvių kultūriname gyvenime. Girdime pavienius lietuvius, išijungusius į vietos gyventojų muzikinius vienetus, bet Chicagos lietuvių styginis ansamblis tėra vienintelis, nors jame dalyvauja ir keltas ne lietuvių.

Kaip ir visuose renginiuose, svečių prisirinko apypilnė salė ir pasidžiaugė retai girdimu koncertu. Orkestras koncertavo ne pirmą kartą, todėl svečiai galėjo pastebėti orkestro padarytą didelę pažangą.

Koncertą pradėjo jaunas muzikas Arūnas Kaminskas, o toliau tęsė vadovas Faustas Strolia. Koncertą pajavairino smuikininkai Povilas Matiušas ir dr. Leonidas Ragas, pagrojęs J. Bacho D-moll koncertą dviem smuikams.

Po pertraukos solistė Roma Mastienė žaviai padainavo Juozo Stroliaus Audrą (ž. J. Mikuckio), Nakties akimirka ir Sapną apie šiaurę (ž. K. Braudūno), G. Gudauskienės - Pie menėlių (ž. F. Kiršos) ir J. Gai-

žiausko - Ramunėlę (ž. V. Bložės) pritariant visam orkestrui Pats orkestras išpildė J. Lecclair, W. Mozart, F. Haydn, Ch. Dancila, F. Schubert, Br. Jarūno, V. Jančio, J. Karoso, J. Bramso, J. Straus ir F. Mendelsson kūrinus.

Pagirtinai koncertą pradėjo labai punktualiai, nes dažniausiai lietuvių renginiai vėluoja. Susirinkusieji koncertu buvo sužavėti. Po koncerto padėkos žodį tarė ansamblio nupailstamas ir rūpestingas reikalų vedėjas Leonas Narbutis, o solistę Romą Mastienę apdovanojo gėlių puokšte.

Chicagos lietuvių styginį ansamblį sudaro: vadovas ir dirigentas - muzikas Faustas Strolia, dirigentas ir pianistas - Arūnas Kaminskas, smuikai - P. Matiušas, P. Kapsalis, M. Madsen, R. Pakštaitė, R. Ragas, J. Remys, E. Sakadolskienė ir R. Zeman; violos - R. Baumgardner, D. Braždžiūnaitė ir B. Pakštas; violončelės - S. Aumiller ir D. Brown; kontrabosas - P. Zaluba; pianinas - A. Kaminskas; vargonai - prof. dr. L. Simutis; mušamieji - J. Staunton.

Koncertą globojo LDK Birutės draugija.

PRISIMINTI NAKAI

Pastarųjų trijų metų bėgyje Nakų šeimą ištiko skaudūs smūgiai. 1976 m. gruodžio 21 d. staiga mirė Vytautas Nakas o po nepilnų dviejų metų iškeleliavo ir tėvas Antanas. Didžiausią skausmą liko žmona Ona Kasakaitytė-Nakienė. To dar

neužteko, nes tame laikotarpyje mirė Onos Nakienės brolis Kazys Kasakaitytis ir sesuo Marytė Kasakaitytė. Per nepilnus trejus metus iš gražios ir darnios šeimos, liko tik sesuo ir brolis - Ona Nakienė ir Jurgis Kasakaitytis.

Ona Nakienė, prisimindama sūnaus Vytauto, daug žadėjusio muzikologo-dainininko, vienerių metų sukaktį, buvo užprašiusi mišias tėvų jėzuitų koplyčioje. Mišias atnašavo ir mirusiųjų šiltu žodžiu prisiminė tėvas Algimantas Kezys, SJ. Mišių metu vargona vo muzikas M. Motiekaitis, smuikavo P. Matiušas ir solo giedėjo solistė D. Kučėnienė.

Pamaldose dalyvavo didelis giminių ir draugų būrys.

VAKARONĖ SU LIETUVIŲ FONDO VADOVAIS

Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija, vadovaujama pirmininko dr. Kazio Ambrozaičio, š. m. lapkričio 29 d., Jaunimo Centro kavinėje sukvietė pasitarimą kultūrinių projektų finansavimo reikalu. Dalyvavo arti 50 asmenų, besidominčių lietuvių kultūrinio gyvenimu. Dalyvių tarpe buvo dr. J. Cadzow ir I. Bublienė iš Clevelando (dalyvių būtų buvę daugiau, bet dalis nuėjo į tuo pačiu metu kitoje salėje vykusią vakaronę su rev. Michael Bordeaux iš Anglijos. Jis parašė knygą "Land of Crosses", kurioje aprašomas katalikų persekiojimas okupuotoje Lietuvoje).

Dr. K. Ambrozaitis, atidaromajame žodyje pastebėjo, kad Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija yra sudaryta iš 6 narių: tris narius skiria Lietuvių Fondas ir tris - JAV LB Krašto valdyba. Visi sprendimai daromi balsų daugumos nutarimu. Iki šiol didžiausioji pelno dalis buvo skiriama lituanistiniam švietimui, bet nuo šių metų pradėdama daugiau dėmesio skirti kultūriniais reikalams. Maždaug laikomasi šio principo: 25% švietimui, 25% kultūrai, 35% spec. projektams ir 15% stipendijoms.

Dr. A. Razma pranešė, kad Lietuvių Fondas jau gali lietuviškus poreikius paremti kasmet 80,000 dol. suma. Lietuvių Fondo kapitalas auga, o kartu ir pelnas didėja. Siekiama bent 150,000 dol. pelno. Šio suėjimo tikslas yra išgirsti lietuvių visuomenės balsą ir pajusti dabartines nuotakas. Pasisakymai spaudoje ar pozityvi kritika yra reikalinga ir vertinama.

Kultūriniais klausimais kalbėjo: dail. A. Valeška, dr. J. Cadzow (angliškai), M. Pleškys, K. Bradūnas, A. Baronas, A. Kairys, J. Janušaitis, Vepštienė, A. Šantaras, A. Bagdonas, Br. Kviklys, V. Radžius, K. Girvilas, A. Juodvalkis, R. Sakadolskis, J. Masilionis, St. Juškėnas, P. Petrutis, dr. F.

Kaunas, Dirvonis ir kt.

Dr. J. Cadzow iškeltas lituanistikos katedros finansavimo klausimas liko neįdiskutuotas, nes pirma reikiama turėti organą, kuris tuo rūpintųsi, o jau tada Fondas galės svarstyti finansavimo klausimą. Švietimo darbuotojai susirūpino švietimui skiriamų sumų mažinimu. Spauda šaukiasi paramos, pradeda galų nesuvesti ir jau yra užsidariusių, o kiti stovi ant susilikvidavimo slenkščio. Redaktorių bei bendradarbių paruošimas yra neatidėliotinas reikalas.

Visai užmirštos mokslinės studijos. Kol yra žmonių, pajėgiančių rašyti, reikia remti jų darbą. Rašytojų premijoms skirti didesnės sumos ir premijuoti ne tik grožinę literatūrą, bet atskirai romaną, poeziją, dramą ir t.t. Tais pačiais metais, kartais pasitaiko premijuotinių visų žanrų veikalų, o teskiriama tik viena premija ir ta pati per maža.

Didelio dėmesio sulaukė pogrindžio spaudos finansavimo klausimas. Šiuo metu LKB Kronikos leidžiamos tam tikslui sudarytos sąjungos. Lietuvių kalba leidžiamas ketvirtas tomas, o anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis po pirmą tomą. Vokiečių kalba Vokietijoje išleisti pirmieji du tomai, kurių leidimu pasirūpino patys vokiečiai. Kronikų 4 tomų išleidimas surištas su labai didelėmis išlaidomis. Reikalinga ne tik visuomenės, bet veiksmų ir fondu pagalba. Praėjusiais metais Lietuvių Fondo skirta parama nuėjo kitais keliais, nes yra du Kronikos leidėjai. "Aušrą" leidžia skautai akademikai, jau išleisti du tomai, o trečias ryškloje.

Buvo minėti visi veiksniai, kad jie surenka iš visuomenės pinigų, bet visiškai nepasideda prie pogrindžio spaudos išleidimo. VLIKas, ALTA ir JAV LB surenka apytikriai netoli 200,000 dol., kuriuos išleidia daugiau reprezentacijai ir pasirodymams, o ne konkrečioms uždaviniam. VLIKas remia radijo transliacijas, leidžia ELTos biuletenius, JAV LB kiekvienais metais paruošia ir išleidia The Violations ir kita (jau išėjo 8-ta knyga). Čia, vietoje, daug dalykų atliekama ir paremiama, bet okupuotos tautos reikalais per mažai ar visai nesirūpinama. Iš okupuoto krašto ateina rankraščiai, kurie prašosi čia padauginami ir turimais kanalais grąžinami atgal į Lietuvą. Ar pogrindžio spauda nėra politinis reikalas? Net BALFą galima būtų įjungti į bendrą reikalą. Veiksniai remtų pogrindžio spaudos leidimą ir platinimą, o BALFas turėtų paremti ir sušelpiti dėl tos spaudos nukentėjusius asmenis, jei tokių būtų. Tą

galima padaryti įvairiais kanalais.

Teatro reikalai taip pat labai opūs. Keliose vietovėse dar tebeveikia, o Chicago neturi pastovaus sambūrio. Pavienų asmenų pastangos nesulaukia didesnio visuomenės dėmesio. Vieni mano, kad teatrą gali išlaikyti tik stipri organizacija, kaip LB vidurio vakarų apygarda, o kiti - tik pavienių asmenų rūpestis ir pasišventimas. Neužmirštini ir sporto reikalai, nes tik per sportą jaunimą galima įtraukti į lietuvišką veiklą.

Vakaronę baigė Tarybos pirmininkas dr. A. Razma, padėkojęs už dėmesį ir iškeltus klausimus, kuriais Fondo vyriausybė galės pasinaudoti.

Fondo vadovų kaštais vakaronės dalyviai buvo pavaišinti.

Fondo pagrindinis kapitalas priartėjo prie 1,600,000 dolerių. Iš gauto pelno paremta lietuvių švietimas, kultūra, jaunimas bei kiti reikalai 603,000 dol.

Remkime Lietuvių Fondą, stodami nariais, ar didindami turimus įnašus. Didėsnis kapitalas duos ir didesnę pelną, taip reikalingą lietuviškiems reikalams paremti.

Sudarykime testamentus ir neužmirškime dalį palikimo paskirti Lietuvių Fondui.

JAUNIMO CENTRO VAKARIENĖ

Kiekvienais metais gruodžio pirmą sekmadienį Jaunimo Centro vadovybė ruošia vakarienę, kurios pelnas naudojamas pastatams išlaikyti. Šių metų vakarą pradėjo Jaunimo Centro direktorius kun. A. Saulaitis, S. J.

Meninę programą išpildė Chicagos lietuvių styginis ansamblis, vadovaujamas muziko Fausto Stroliaus. Akompanavo Arūnas Kaminskas. Vakarienės dalyviai, kurių buvo pilni trys šimtai, ansamblį sutiko labai šiltais, nepagailėdami katučių. Visus ansamblio dalyvius jaunos skautukės apdovanojo gėlėmis. Programą pravedė ansamblio reikalų vedėjas Leonas Narbutis.

Pabaigoje kun. A. Saulaitis apžvelgė praėjusių metų veiklą, padėkojo aukotojams ir mecenatams, kurie įgalino atlikti pagrindinių pastatų remontus ir įvesti šaldymo sistemą. Ne visi darbai atlikti ir dar trūksta bent 10,000 dol. jiems užbaigti. Tikisi, kad ir šią sumą lietuviai sudės.

Laikinosios tarybos vardu žodį tarė dr. A. Razma. Jis dėkojo tėvams jėzuitams už teikiamą lietuviams pastogę, rodomą nepaprastą dėmesį lietuvių jaunimui ir visiems lietuviškiems reikalams.

PRISIMINKIME IR LIETUVIŲ FONDA KALĖDŲ ŠVENTESE

Lietuvių Fondas per savo 17 metų gyvavimo laikotarpį yra jau išvarejęs gilią vagą lietuviškos kultūros ir lietuviybės išlaikymo srityje. Subūręs šiems tikslams 4683 narius, susipratusius lietuvių patriotus, savo pagrindiniu kapitalu jau pasiekė 1,601,817 dol. sumą. Joks fondas išsivijoje nėra dar to pasiekęs. Iš savo pelno jau yra išdalijęs 603,051 dol. lietuviybės reikalams. Tai imponuojanti suma ir didelis bei reikšmingas įnašas į mūsų tautinės kultūros išlaikymą išsivijoje. Tuo mes visi, kaip lietuviai, galime vertai pasididžiuoti.

Bet Lietuvių Fondo idėja dar neapėmė visų lietuvių, pajėgiančių paaukoti fondui bent šimtą dolerių. Kaip būtų gražu, kad šių šv. Kalėdų proga mūsų pasiturintys tautiečiai šalia gausių kalėdinių dovanų savo artimiesiems jautų lietuvišką pareigą paremti ir Liet. Fondą, kad jis greičiau galėtų pasiekti dviejų milijonų sumą. Aukos Lietuvių Fondui yra toks patriotinis savo santaupų investavimas, kuris teiks ir atečiai ne tik didelę naudą mūsų lietuviškos kultūros išlaikymui, bet ir jam žins aukotojo vardą leidžiamojame Lietuvių Fondo knygoje. Šis veikalas su aukotojų pavardėmis ir fotografijomis bus didelis įnašas į mūsų kultūros istoriją. Kas norės pažinti mūsų išsivijos gyvenimą, tai tas vardynas suteiks kiekvienam reikalingos medžiagos. Todėl visų L.F. narių pareiga padėti tą knygą išleisti, išanksto ją užsisakant, kad būtų

sutelkta reikiama suma leidimo išlaidoms apmokėti.

Tad ir šių švenčių proga paskirkime keliolika dolerių šios knygos prenumeratai, kad ir augantis atžalynas galėtų vertai pasididžiuoti, atradęs savo tėvėlių ar senelių nuotraukas šiame Liet. Fondo leidžiamame vadyne.

Lietuvių Fondas tik tada įrodys savo didžiulį gyvastingumą, kai jo narių skaičius peržengs dešimties tūkstančių ribą. Tada jis bus išaugęs jau į tokią tvirtovę, kuri jokiai priešui bus neįveikiama. Tada gautasis pelnas lietuviybės reikalams bus skaičiuojamas nebe dešimtėmis, o šimtais tūkstančių ir daugumos prašymai galės būti patenkinti. Klestintis Liet. Fondas įrodys pasauliui, kad mūsų tauta yra susipratusi ir tautiniu atžvilgiu yra tapusi kietu neįkandamu riešutu ne tik okupantui, bet ir tirpdinančiam katilui.

Tegul niekad nepritrūksta tikro tautinio idealizmo ne tik kovojant už tautos išlaisvinimą, bet ir už tautinės kultūros išlaikymą išsivijoje. Čia mes neturime rizikuoti savo laisve ar gyvybe, kaip pavergtos Lietuvos kovojantis pogrindis, bet reikia tik truputį išsižadėti vieno kito malonumo ar kokio prabangos dalyko, kad atliktų keli doleriai ir Lietuvių Fondui. Mūsų solidarumas ir vieningos pastangos atneš geriausių vaisių ir garantuos mūsų tautos ir kalbos amžinumą. Darbas sujungtomis jėgomis nuves mus visus į šviesią tautos ateitį.

Liet. Fondo vadovybė

■ Laiškai Dirvai

KPT. A. MAJUS TAURAGĖS SUKILIME NEDALYVAVO

Prašau atspausdinti Dirvoje šias mano pastabas sąryšy su tilpusiu Jūsų laikraštyje (1979. XI. 15 d. Nr. 45) P. P-nas straipsniu "Dar apie kapitoną Majų".

Nors aš jau rašiau panašias pastabas, bet jos, matoma, praėjo plačiau nepastebėtos. Kodėl p. Jakubikas savo knygoje "Kas yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis" parašė: "Pagal samokšlininkų sutartą planą 1927 metais rugsėjo mėn. pirmomis dienomis sukilimą pirmas pradėjo atsargos kapitonas A. Majus Tauragėje" (mano pabraukta — V. M.), kokiais duomenimis remian-

tis man nežinoma. Man taraujant Kariuomenės Teismę, kuris Tauragės sukilėlių byla sprendė, yra žinoma, jog toje byloje rimtų duomenų nebuvo, kad kpt. Majus būtų tame sukilime dalyvavęs. Su Tauragės sukilimo byla aš esu gan gerai susipažinęs. 1927-1930 metais buvau Kariuomenės Teismo prokuroro padėjėju. Prokuroras gen. Vimeris man pavadė surašyti kaltinimo aktą Tauragės sukilimo byloje. Toji byla buvo iš daugelio tomų ir patrauktų atsakomybėn buvo virš 70 asmenų, jų tarpe ir kpt. Majus. Susipažinęs su byla neradau pakankamai duomenų Majų kaltinti, nes esamomis byloje duomeni-

mis Majus faktinai sukilime nedalyvavo, tik jo vardas sukilimo vadovų buvo panaudotas sukilėlių skelbime, kaip Tauragės sukilėlių komendanto. Surašęs kaltinamąjį aktą kitiems, Majaus atžvilgiu parašiau išvadą, kad nesant pakankamai duomenų siūlau kaltinimą prieš kpt. Majų nutraukti. Prokuroras byla su kaltinamuoju aktu ir išvada persiuntė Kariuomenės Teismui, kuris tvarkomajam posėdy išvadą patvirtino ir kaltinimą prieš Majų nutraukė. Sukilimą užginaušus Majus ir daugelis tikrųjų sukilėlių pabėgo į Lenkiją. Vėliau buvo žinių, kad lenkai norėjo Majų išnaudoti ir padaryt vadu prieš Lietuvą, bet jis buvęs nesutikęs, pasitraukęs į Vokietiją ir toliau į Pietų Ameriką.

Šio mėn. 24 d. teko kalbėti su Phoenix'e gyvenančiu Jurgiu Paulas (Paulausku), kuris Tauragės sukilime dalyvavo ir buvo nubaustas maža bausme, nes ten jis vaidino mažą rolę. Jis tvirtina, kad Majus sukilime nedalyvavo, tuo laiku Tauragėje nebuvo, bet sužinojęs iš radijo pranešimo, kad ant sukilėlių komendanto skelbimo yra padėta jo pavardė, tuojau pabėgo.

Kai straipsnio autorius dejuoja, kad nebėra reikalingų liudytojų plk. Škirpos, Sidzikausko ir maj. Pyragiaus, tai šias pastabas rašau aš dabar, nes gali ir manęs greit nebūt, esu 85 metų amž., turėčiau būti artimųjų kandidatų eilėje į kitą pasaulį.

Vladas Mieželis
Phoenix, Ariz.

KAPITONAS A. MAJUS NEKALTAS

Dirvoje š. m. lapkričio 15 d. laidoje įdėtas pageidavimas atsiliepti apie kapitoną Majų. Jeigu kas apie jį ką nors yra girdėjęs iš pulk. Kazio Škirpos.

1937 m. kurį metų praleidau Berlyne, nuvykęs Kauno miesto ir savo reikalus. Tuo pat metu iš kažkokios, berods žurnalistų konferencijos, grįždamas namo, pas mane porai dienų sustojo Lietuvos žinių redaktorius Jonas Kardelis. Abu susitarę aplankėme karo atache pulk. Škirpą, jo kabinete. Kalbėjome apie šį bei tą ir užkliuvome už kap. Majaus. Aš apie jį nieko nežinojau ir negirdėjau. Supratau, kad Kardelis su Majum buvo geri pažįstami. K. Škirpą mums pasakė, kad kap. Majus, emigrudamas į Braziliją, pas jį buvęs užėjęs ir jie plačiai išsinekę. Tuo pačiu Škirpa visai aiškiai paneigė gandus, apie Majaus dalyvavimą Tauragės sukilime.

P.S. L. E. 7 t., 136 psl. pulk. K. Ališauskas taip pat paneigia tą versiją, tuo la-

biau, kad teismas turėjęs užvestą Majui bylą, ją nutraukęs, neradęs jokių įrodymų apie Majaus dalyvavimą Tauragės sukilime.

Juozas Audėnas
So. Ozone Park, N. Y.

• Rašytojas Antanas Gustaitis mums rašo, kad patikrinęs savo kalbos tekstą ir sąžinė, įsitikinęs kad kultūriniame subatvakary Bostone lapkričio 22 d. jis tikrai nėra sakęs, apie Ed. Cinzą, kaip korespondentas rašo (Dirva Nr. 48), kad "rašytojas nepretenduoja į literatus", o sakęs, kad Ed. Cinzas nepretenduoja į aktoriską savo kūrinį skaitymą.

Rašytojas, kuris yra parašęs porą romanų ir gavęs literatūros premiją, neabejotinai yra literatas.

ŠVENČIŲ PRAGA — SUSIMASTYKIM

Gyvename tamsiausiam lietuvių tautos istorijos laikotarpyje. "Aušros" šviesoje kėlėmės laisvam gyvenimui, nes didinga kovos dvasia apėmė visą tautą tą šviesą išvydus.

Apie vienybę tuomet nel kalbėjome, nes ji buvo sucementuota, užtikrinta savanorių krauju. Griovikai, kėnkėjai, mūsų laisvės niekintojai tuomet būrėsi Maskvoje. "Tiltu statytojai" galvų nedrįso kelti, nes žinojo, kad bus sudrausminti. Šiandieną jie vaikšto mūsų tarpe, vykdo pragaištingą skaldymo darbą, griaua, sprogdina mūsų veiksnius iš vidaus, plečia defetizmą.

Jie nuvykę ten į pavergtą Lietuvą, naudojasi plačiomis teisėmis, glebesčiuojasi su enkavedistais, demoralizuoja mūsų tautos kamieną.

Lietuvi, švenčių proga susimastyk! Glauskimės vienas prie kito, burkimės visi apie Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, stiprinkime kovos ryžtą, remkime visakeriopai jo darbus, kuriuos jis turi vykdyti, kaip visos Tautos įgaliotinis.

Skleiskime garbingo lie-

tuvių sąžinės balsą, kad jis pasiektų klaidžiojančius, nes mūsų kova šventa, bekompromisinė.

Šia proga sveikinu visus draugus, pažįstamus, rezistentus su šv. Kalėdomis ir N. Metais, tegu laisvės kovos dvasia stiprina mus!

Sveikinu Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, linkiu kantriai nešti tą laisvės kovos vėliavą, tvirtai stovėti visos tautos idealų sargyboj.

Vietoj kalėdinių sveikinių kortelių siunčiu TAU-TOS FONDUI šimtą dol.

Klemensas Čeputis
Muskegon, Mich.

MOLD MAKER (JOURNEYMAN) PANTOGRAPH OPERATOR MOLD DESIGNER

* TOP WAGES
MODERN AIR CONDITION SHOP
Paid Medical-Dental-Prescription
Paid Holidays and Vacation.
TROY MOLD INC.
36353 GROESBECK
MT. CLEMENS, MICH.
S. OF METRO PKWY
(48-49)

WANTED EXPERIENCED SURFACE GRINDERS

2 year or more experienced
CENTERLESS GRINDERS
With more then 1 year experience
Call 313-561-1770
(48-51)

Journeymen or 1st Class Skilled HORIZONTAL BORING MILL OPERATOR

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Top rate \$13.00 per hour if qualified. All benefits, Air conditioned shop. Livonia-Plymouth area.
BUCKINGHAM TOOL
11915 Market Street
Livonia, Mich. 48150
313-591-2333
(48-51)

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN OR 1ST CLASS

LATHE & MILL OPERATORS
Full or part-time for Manual and NC machines. Excellent pay. Blue Cross & Blue Shield, Dental and major Medical Insurance.
MCG MACHINE COMPANY
15220 Common Rd.
Roseville, Mich. 48066
313-771-4798
(45-1)

FOREMAN

A growing manufacturer of heavy electrical equipment in the S.E. suburbs has an opening for a foreman with exp. in machining and heavy fabrication. Experience with large VBM's essential and heavy welding experience a plus. Excellent benefits and salary commensurate with experience. Call Mr. Moskin at 662-8484 for appl.
Equal Opportunity Employer M/F

OPPORTUNITY FOR RN's & LPN's

Applications are being taken for full & part time on all shifts. Salary commensurate with experience and ability. Excellent benefits & working conditions. Apply call or write Personnel Department
M. J. CLARK MEMORIAL HOME
1546 Sherman S. E.
Grand Rapids, Mich. 49506
(49-8)

MACHINISTS

RELOCATE IN SUNNY CALIFORNIA

WE HAVE A FUTURE FOR YOU

Hi-Shear's rapid growth and success in the manufacture of fasteners has created the following opportunities in Southern California.

- Acme Gridley
- Davenport

3 yrs. minimum experience. Must be able to set up and operate. Overtime available.

We have a generous moving allowance and outstanding benefits. Write or call now collect: (213) 326-8110.

LOCAL INTERVIEWS WILL BE ARRANGED

HI-SHEAR CORP.

2600 Skypark Dr.
Torrance, CA 90509

An equal opportunity employer M/F

NONDESTRUCTIVE TESTING INSPECTOR

Qualifications to SNT-TC-IA level II in radiography and magnetic particle inspection. Experience in casting application preferred. This is an excellent salary opportunity, including exceptional fringe benefits. Apply in person or send to:

Crucible Steel Casting Company

8401 Almira Ave.
Cleveland, Ohio 44102
651-1155

An equal opportunity employer

We will have the following openings in our Alvin, Texas facility:

N/C MACHINIST

for Lucas H.B.M. Minimum 3-5 years experience in set-up and operations on average to complex parts. 1st Class Machinist or 1st Class Operator only need apply.

MACHINE TOOL MAINTENANCE

4-5 years experience with manual and C.N.C. controls. G.E. and A.B. preferred.

We offer competitive wages and excellent company benefits including paid sick leave, 9 paid holidays, paid life insurance, retirement plan, credit union, etc. Contact:

713/744-7121

or send resume to:

P.O. Box 3340
Galveston, Texas 77552

Equal Opportunity Employer M/F

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Los Angeles lietuviai

NAUJAS LIETUVIS ADVOKATAS

Walter Dudor, kurio tėvai yra lietuviai, baigęs š. m. gegužės 7 d. teisių mokslus pietų Kalifornijos universitete (U.S.C.), š. m. liepos 25-27 d. sėkmingai išlaikė valstybinius egzaminus ir tapo pilnateisiu advokatu.

Tenka pažymėti, kad Walter yra taip pat baigęs biznio ir finansų mokslus California Northridge University ir jau antrus metus dirba mokesčių, pensijų ir korporacijų teisinių problemų sprendime. Taip pat malonu pastebėti, kad Walter pradinį mokslą išėjo Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijos mokykloje, dalyvavo lietuvių tautinių šokių sambūry ir lietuvių skautuose.

Vedęs lietuvaite Kristiną šepetytę, yra pasiryžęs išlaikyti ir skleisti lietuviškas tradicijas.

• **Dailių Menų Klubo** susirinkimas įvyko lapkričio 3 d. pirmininko Alg.

Gustaičio namuose. Priimti nauji nariai: dailininkė Iona Brazdžionienė ir Jonas ir Rimas Mulokai, tėvas ir sūnus, abu architektai. Įstojantieji į Dail. Menų Klubą paskaitė savo meninį "Credo"; į Mulokų mintis "atsiliepė" Bronys Raila, į dail. I. Brazdžionienės — Pr. Gasparonis. Buvo ir diskusijų. Dalila Mackialienė papasakojo savo išpūdžius iš Australijos, kur ji lankėsi su L. A. Dramos Sambūrio dviem spektakliai: B. Pūkelevičiūtės drama "Palikimas" ir J. Gliaudos komedija "Kompiuterinė santuoka".

Susirinkimas buvo įdomus; atsilankė beveik visi nariai, buvo gyvos diskusijos. (ar)

• **Marija Rudienė**, Balfo centro pirmininkė, kartu su savo vyru inž. Antanu Rudžiu, iš Chicagos buvo atvykusi į Los Angeles dalyvauti Balfo direktorių suvažiavime lapkričio 17 d. šv. Kazimiero parapijos salėje ir lapkričio 18 d. dalyvavo

Los Angeles Dailių Menų klubo susirinkimo dalyviai. Kalba A. Gustaitis. V. Fledžinsko nuotr.

Los Angeles Balfo skyriaus 35-rių metų sukakties minėjime, kuriame ji pasakė išsamią kalbą apie Balfo veiklą ir ateities planus. Jos kalbos klausėsi pilna salė šalpos talkinančios publikos. Direktorių suvažiavimą ruošė Los Angeles Balfo skyrius, pirmininkauja n t veikliam balfininkui Vladui Pažiūrai. Iš Clevelando dalyvavo dir. Ona Jokūbaitienė.

• **Titus S. Samys**, San Diego, Cal., yra išrinktas 1980 metams House of Pacific Relations klubo pirmininku. Šiam klubui priklauso 20 tautų žmonės ir turi per 3000 narių. Šio klubo tikslas yra puoselėti tautų kultūrinius savumus ir draugiškumą. Balboa Park, San Diego, klubas turi eilę namelių, kuriuose vyksta atskirų tautinių grupių parodėlės bei pasirodymai. Lietuviai savo programą turės 1980 m. gegužės 11 dieną.

• **Dail. A. Galdiko** pomirtinė meno paroda iš Putnam, Conn., bus atvežta į Los Angeles ir parapijos rengiamos Lietuvių Dienos proga birželio 22 dieną bus išstatyta parapijos patalpose. Paroda globoja parapija, o jos įrengimu — skautai akademikai.

• **Agota ir Bronius Dūda** persikėlė gyventi į naują vietą. Adresas sekantis: 27645 Sycamore Creek Dr., Valencia, Ca. 91355. Telef. (805) 255-0194.

• **Inž. Algirdas ir Mirga Vaitkai**, iki šiol gyvenę Denver, Colorado, galutinai persikėlė gyventi į Los Angeles. Vaitkai augina tris mokyklinio amžiaus vaikučius: Algirdą, Andrių ir Lidią. A. Vaitkus pradėjo dirbti Pasadenoje, Xerox Electro Optical kompanijoje, eidamas vyresnio inžinieriaus pareigas.

• **Elena Juciūtė**, buv. Sibiro kalinė ir knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė, yra pakviesta į Los Angeles dalyvauti Nepriklausomybės minėjime ir pasakyti pagrindinę kalbą. Minėjimas bus vasario 17 dieną. Rengia Ato skyrius, talkininkaujant visoms organizacijoms. Elena Juciūtė yra labai jautri kalbėtoja, pati perėjusi komunizmo kalėjimus, daug kančios vargo pakėlus, kol pagaliau pasiekė Ameriką. Todėl jos paklausti turėti visi, o ypačiai jaunimas.

• **Henrikas ir Marija Butkai**, iki šiol gyvenę Libertyville, Ill., persikėlė gy-

venti į Los Angeles, įsikūrę Mission Viejo, Cal. savo brolio Adolfo Butkaus kaimynystėje, seniau su žmona iš Chicago, Ill. atvykusio. Be to, Marija Butkienė Santa Monikoje, Cal., rado ir savo brolių Česlovą Gedgaudą su žmona čia nuo seniau gyvenančius.

MIRĖ VERONIKA ČERNIENĖ

Lapkričio 27 dieną, 81 m. amžiaus, mirė gen. Jono Černiaus našlė, dideliame liūdesyje palikdama sūnų Vytautą Černių ir jo šeimą. Velionė gyveno Los Angeles artumoje Claremont miestelyje, netoli savo sūnaus, kur ir mirė. Po pamaldų šv. Kazimieroa bažnyčioje velionė buvo palaidota šv. Kryžiaus kapuose, Los Angeles, šalia savo vyro.

Prieš ištekėdama, Veronika Černienė buvo pradžios mokyklos mokytoja. Būdamą aukšto kariškio žmona, neužsidarė savo šeimos ratelyje, savo laiką skyrė karių šeimoms, įsijungdama į Birutėčių draugiją, buvo centro valdyboje, dirbo šaulių sąjungoje. Savo paprastumu ir būdo švelnumu buvo visiems artima ir priinama. Visą savo gyvenimą, nors ir tremtyje būdama, išlaikė giedrią dvasią ir kantriai nešė visas gyvenimo sunkenybes.

ATVYKSTA A. BARONAS

Sausio mėn. 19 d. 7:30 v. v., Los Angeles, šv. Kazimiero parapijos salėje, Lietuvos Dukterų ruošiamame tradiciniame pavasario baliuje programą atliks visiems gerai pažįstamas rašytojas Aloyzas Baronas. Mums visiems, kasdieniniame gyvenime gerokai trūksta humoro, tad A. Baronas su savo kūryba nors vieną šeštadienio vakarą praskaidrins kasdienybę.

Lietuvos dukterų baliuose visuomet jaučiama šilta šeimyniška nuotaika, geras maistas ir orkestras.

Visi losangeliečiai kviečiami gausiai apsilankyti, pasidžiaugti svečiu iš Chicagos ir jo kūryba, taip pat įgalinti draugijos nares ir toliau tęsti artimo meilės darbą.

Stalus užsisakyti pas: S. Šakienę — 243-0424, M. Maskoliūnienę 394-4406.

ALUMINUM EXTRUSION

PRESS SUPERINTENDENT

Due to growth and expansion, major subsidiary of NYSE listed company has an immediate opening for someone to head up a one press, captive operation. Should have a complete knowledge of aluminum extrusion and press maintenance. We are located in a suburb of a major southwestern city.

For immediate consideration, please send your resume marked Personal and Confidential to Mr. Bud Mason:

GENERAL ALUMINUM CORP.

P. O. Box 34221
Dallas, Texas 75234

(45-1)

Sol. Laima Stepaitienė koncertavusi Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje. Jai akompanavo R. Apeikytė.

1980 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ

Ekskursijos į Tautinę Dainų ir Šokių šventę, kuri bus birželio 26 - 29 d.

Birželio 23 - Liepos 3 d., 11 dienų, Lietuvoje ir Lenkijoje.

Maršrutas — Varšuvoje, 1 naktis; kelionė po Varšuvą, per naktį miegamajam skyriuje traukiniu važiuosite į Vilnų; Vilniuje 6 dienos ir 6 naktys; per naktį traukiniu į Varšuvą; Varšuvoje 1 naktis.

Birželio 23 - Liepos 4 d. — 10 dienų, Lietuvoje ir Rusijoje:

Maršrutas — Maskvoje, 1 naktis; Vilniuje, 6 dienos ir 5 naktys; Maskvoje, 1 naktis; Frankfurte, 1 naktis.

Ekskursijose į šventę vietos ribotos. Susidomėję asmenys vietą turi rezervuoti kuo greičiau.

KITOS EKSURSIJOS — Maršrutai tie patys, kaip viršuj nurodyti.

Gegužės 7-16 d. — 10 dienų, Lietuvoje ir Rusijoje; gegužės 15-25 d., 11 dienų, Lietuvoje ir Lenkijoje.

Rugpjūčio 11-22 d. — 12 dienų, Lietuvoje ir Lenkijoje

Rugsėjo 2-12 d. — 11 dienų, Lietuvoje ir Lenkijoje; rugsėjo 17-26 d., 10 dienų, Lietuvoje ir Rusijoje.

Spalio 6-16 d. — 11 dienų, Lietuvoje ir Lenkijoje.

• Ekskursijos per Maskvą yra su TWA ir Lufthansa, išskridimai iš San Francisco ir Bostono.

• Ekskursijos per Varšuvą yra su Swissair, išskridimai iš Chicagos (minimum 5 asmenys) ir Bostono.

• Visos kelionės lydimos prityrta kelionių palydovo pagal Birutės Mitkienės nurodymą.

• Pilnos dienos ekskursija Kaune, pusė dienos Trakuose, ir kitos ekskursijos apžiūrėjimui įžymybių.

Dėl daugiau informacijų ir rezervacijų prašome keiptis į

BALTIC TOURS

8 White Oak Road
Newton, MA 02168
(617) 969-1190

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

Vakare su V. Alantu dalyvavę žurnalistai pertraukos metu: J. Gaižutis, V. Alantas, S. Garliauskas ir A. Nakas.

Pr. Gobio nuotr.

NUO UŽTVANKOS PER PRAGARO PAŠVAISTES IKI AMŽINO LIETUVIO

Lapkričio 10 d. LB Detroito apylinkės iniciatyva, buvo suruoštas vakaras su rašytoju Vytautu Alantu. Pobūvis vyko Kultūros Centro didžiosios salės prieškambario kambarys. Kambarys buvo apstatytas kavos staliukais ant kurių stovėjo baltose vazelėse mažos gėlytės. Du kambario kampai grožėjosi rožių buketais.

Pobūvį atidarė Liuda Rugienienė, pristatydama Vytautą Alantą, kaip vieną iš produktyviausių rašytojų išeivijoje. Perskaitė visą eilę jo veikalų, ir pakvietė rašytoją prie mikrofono.

Pirmoje dalyje Alantas kalbėjo, kaip rašytojas, nagrinėjo savo veikalų vardus jų kilmės priežastis ir įdėto darbo apimtį. Daugiausia apsistojo prie veikalų kritikų, kurie, kartais gana ne-

mandagiai ir net užgauliojančiai, po išėjusio į rinką jo veikalo, pasirodydavo spaudoje. Jis teigė ir įrodinėjo tų recenzijų vienašališkumą ir blogą valią.

Sekė trumpa pertrauka, kuri buvo užpildyta, pasikalbėjimais, tortais ir kava.

Po pertraukos prasidėjo antroji dalis, t. y. žurnalistų. Apie žurnalistiką buvo kalbėta labai mažai. Daugiausia laiko buvo skirta visuomeninės veiklos kritikai. Buvo puolamas ALTA ir daugumoje į priešakį statė Amerikos Lietuvių Bendruomenę. Ant galo buvo prieita, kad vyrai, kaip visuomenės veikėjai iš vis niekam tikę ir, kad visą veiklą reikia perleisti moterims.

Po paskaitos prelegentas buvo LB atstovės Liudos Rugienės apdovanotas susirinkusiųjų adresais ir Pr. Balandienės tortu.

Jonas Gaižutis

SU MARIJA ZUBRICKIENE ATISISVEIKINUS

Po ilgos ir sunkios ligos lapkričio 19 d. Harper ligoninėje mirė St. Butkaus šaulių kuopos šaulė Marija Zubrickienė sulaukusi 80 metų amžiaus. Lapkričio 22 d. Jolandos Zaprackienės laidotuvių namuose kun. Alfonsas Babonas sukalbėjo rožinį. Velionės nueitus gyvenimo kelius papasakojo Marijonas Šnapštys.

Marija Zubrickienė gimė 1899 metais rugsėjo 13 d. Kaune. Ji įsijungė į Lietuvos šaulių Sąjungos Aleksoto šaulių būrį, buvo veikli šaulė; dalyvavo chore ir aktyviai reikėsi šaulių moterų rikiuotės instruktorė.

Atvykus į Ameriką ir apsigyvenusi Detroito įsijungė į St. Butkaus šaulių kuopos narius ir joje dirbo kaip parengimų komisijos ir valdybos narė. St. Butkaus šaulių kuopai švenčiant penkerių metų veiklos sukaktį, ji kaip veikli narė buvo apdovanota šaulių žvaigždės ordino medaliu.

Lapkričio 23 d. po pamaldų buvo nulydėta į šv. Ka-

po kapinės amžinam poilsiui. Dengusią krastą Lietuvos vėliavą Vincas ir Jonas Markus perdavė sūnui Mečiui.

Nuliūdime liko: sūnūs Mečys ir Kęstutis, marti Eugenija, vaikaičiai Kastytis ir Jaunutis. Išėkis ramybėje.

SLA 352 KUOPOS METINIS SUSIRINKIMAS

Ivyko gruodžio 2 d. Lietuvių Namuose. Susirinkimą atidarė kuopos pirmininkas Antanas Norus. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbta mirusi kuopos narė Julija Bliūdžiuvienė. Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė sekr. Birutė Januškienė. Kuopos veiklos pranešimus padarė: pirmininkas Antanas Norus, fin. sekr. Elžbieta Jodinskienė, ižd. Petras Bliūdžius ir iždo globėjas Bronius Burba. Iš įvykusio SLA seimo Clevelande — Birutė Januškienė. Visi pranešimai buvo priimti. Į kuopą priimti trys nauji nariai: Marijonas Šnapštys, Vytė Šnapštytė ir Jonas Gaižutis. Į 1980 metų kuopos valdybą išrinkti: Antanas Norus — pirmininku, Nijolė Šnapštienė — vicepirmininku, Petras Januška — sekr., Elžbieta Jodinskienė — fin. sekr., Petras Bliūdžius — ižd., Bronius Burba ir Jonas Gaižutis — iždo globėjais, dr. Martyna Miškinienė — dr. kvotėja ir Antanas Grinius — korespondentu. Po susirinkimo E. Jodinskienė, P. Juškienė ir Marija Žilinskienė pavaišino kavute ir pyragaičiais.

• Charles Yankevičius, sulaukęs 93 m. amžiaus mirė lapkričio 10 d. Velionis buvo nevedęs, neturėjo gimių, o draugai buvo jau išmirę. Laidotuvių rūpinosi laidotuvių direktorė Jolanda Zaprackienė, parapijos kunigai Alfonsas Babonas ir Kazimieras Simaitis ir šauliai. Palaidotas lapkričio 13 d. šv. Kryžiaus kapinėse.

• Juozas Miškinis, 85 m. amž., mirė lapkričio 17 d. atostogaudamas Floridoje. Detroitiškiam gerai žinomas kaip kino teatro savi-ninkas. Palaidotas lapkričio 21 d. šv. Kapo kapinėse. Juozas Miškinis buvo gimęs 1894 m. Pagirio valsč., Ukmergės apskr. Į Kanadą atvyko 1912 m. ir apsigyveno Montrealyje. 1920 metais persikėlė į Ameriką ir apsis-tojo Grand Rapids. 1923 metais atsikėlė į Detroitą. Laikė barą ir vėliau nusi-pirko 2 kino teatrus užmiestyje ir tuo bizniu ver-tėsi.

Nuliūdime liko: žmona Marija, sūnus Juozas Miškinis jū., marti, trys anū-kai ir vienas proanūkas.

■ Bostono lietuviai

IŠ MOTERŲ VEIKLOS

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Bostono klubas gruodžio 1 d. turėjo susirinkimą, kuriame klubo pirmininkė Elena Vasyliūnienė buvo ir prelegentė. Ji kalbėjo apie žmogaus pažinimą. Daugiausia bazavosi ant Sigmund Freud. Psichologijos mokslas esąs senas. Jau senovės graikai ta šaka įdomavosi. Todėl ir pats pavadinimas — psichologija yra graikiškos kilmės, psichė — siela ir logos — mokslas. Psichologija tirianti žmogaus ryšį tarp fiziologinių kūno procesų ir elgsenos apraiškų. Austrijos žydas Sigmund Freud, psichiatras ir psichologas esąs ir psichonalizės kūrėjas. Seniau buvusi liga neurologija, kurios gydymui vartojė net ir hipnozė. Kalbėjo apie temperamento teoriją. Temperamentas esąs įgimtas, bet šventieji mokėję prilaikyti savo temperamentą. Žmonių temperamento esančios keturios rūšys: flegmatikai, cholerikai, sangvinikai ir melan-cholikai. Flegmatikas esąs lėtas, mažai aktyvus, sunkiai sujaudinamas, aiškus, be didelių reikalavimų, iš-tvermingas, kai tuo tarpu cholerikas esąs karštas, staigus, kritiškas, nejausmingas, dažnai atstumiantis ir nepasitikintis, bet jeigu kas jam patinka, tada jis galės būti nuoširdus ir gilus, bet taip pat atkaklus ir pasiryžęs, pareigingas, sangvinikas esąs šiltas, optimistiškas, lengvai užside-gantis, bet ir greitai atsilei-džiantis. Melancholikas —

daug mąstantis, linkęs sielvartauti, geros širdies, patėisinantis kitus, bet sau pačiam labai negailestingas. Tarp šių keturių rūšių yra ir maišytų su vienu pagrindiniu temperamentu, kuris yra dominuojantis, bet turįs priemaišų ir kitų. Dar žmonės buvę skirstomi į mėsėdžius ir žolėdžius, charakterizuojami pagal galvos kūno formas. Tačiau pagal Freudą, kiekvienas žmogus turįs savąjį "aš". Tas ir esąs jo charakteris.

Žmogaus pažinimas esąs labai svarbus. Jeigu žmonės pažintų vieni kitus, tada būtų išengiama labai daug blogybių, net ir karų, nes žmonės, pažindami kitus, žinotų, kaip su jais elgtis.

Po paskaitos buvo sprendžiami organizaciniai reikalai. Pasitraukus klubo vicepirm. A. Moriarty, jos vietoje sutiko būti Irena Rasienė. O daugiausia laiko buvo skirta pasiruošimui Kalėdų vakaronės, kurią klubas rengia gruodžio 16 d. 4 val. Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone. Bus programa, kurią atliks aktorė-režisiorė A. Gustaitienė, solistė M. Bizinkauskaitė, akom. jos tėveliui dr. P. Bizinkauskui ir pianistas G. Dausa (ap)

INDIANAPOLIS

NAUJA VALDYBA

Indianapolis LB apylinkės susirinkime lapkričio 9 d. buvo apibūdinti atlikti darbai, finansinis stovis ir įvykdyti rinkimai naujos valdybos.

Nauja valdyba išrinkta tokios sudėties: pirmininkas Algis Mankus; vicepirmininkas Jonas Valavičius ir sekretorė-iždininkė Dalė Goodin. Linkim naujai išrinktiems daug laimės ir iš-tvermės per ateinančius metus. Taip pat lietuviškas ačiū šių metų valdybai Ditali Hylton, Lonnie Makutienei, Dalei Godin už pasiaukojimą palaikyti ir išplėsti Lietuvos vardą visuomenėje.

R. Guzulaitis

DENVER

• Arvydo Jurašiaus pastangomis Denveryje, Colo. atgaivinta lituanistinė mokykla. Pamokos vyksta jo namuose ir mokinių daugumą sudaro "Rūtos" tautinių šokių grupės šokėjai. A. Jurašius yra baigęs West Point karo akademiją, yra atsargos kapitonas, su nuostabiu talentu jaunimą motyvuoti ir jo entuziazmą lietuviškiem reikalams žadinti. Mokyklą jis numato plėsti, į ją įjungiant ir mažuosius. Lituaništinę mokyklą remia Colorado LB apylinkės valdyba, kuriai vadovauja Stepas Steikūnas.

LIETUVOS POGRINDŽIO SPAUDA...

(Atkelta iš 3 psl.)

Prano Cepėno Naujųjų laikų istorija ir kita sunkiai Lietuvoje prieinama medžiaga.

Kunigas Kazimieras Kuzminskas trumpai pranešė apie Kronikų leidimą. Jau išleisti keturi Kronikos tomai lietuvių kalba; šiemet leidžiamas pirmas tomas anglų ir ispanų kalbomis. Kronikos verčiamos į prancūzų kalbą; jau išverstos į vokiečių, portugalų ir italų kalbas. pasirodė antrasis tomas Aušros ir jau ruošiamas trečiasis.

Diskusijose visi trys kalbėtojai pabrėžė visuomenės ir organizacijų paramos svarbą leidžiant, verčiant ir platinant po grindžio spaudą. Ragino susirinkusius spausti didžiulius išleidimo veiksmus, kad šie medžiagiškai remtų leidėjų ir platintojų pastangas.

Dar verta paminėti, kad redaktorius Bronius Kviklys šiuo metu ruošia Telšių vyskupijos bažnyčios istoriją, kuriai dali medžiagos ir nuotraukų, bei leidimus jas viešai skelbti, gavę iš Lietuvos.

Dabar taip mažas pasaulis ir net už dar mažesnę kainą. Telefonu.

Greece,	\$6.00
Israel*,	\$5.85
Italy,	\$4.80
France,	\$6.00
Spain,	\$4.80
Germany,**	\$4.80
Belgium,	\$4.80
United Kingdom,	\$3.60
Ireland,	\$3.60
Japan,***	\$5.85

Kodėl neskambinti į užjūrį pasisvečiavimui?

Naudojantis žemomis International Direct Dial kainomis, 10 viršminėtų kraštų ir 54 kitų, įskaitant Carribbean, užjūrio skambinimai yra pigesni negu kada nors.

Žemiausia kaina yra 3 minučių tiesioginio skambinimo paprastai tarp 5 p.m. ir 5 a.m. ir bet kuriuo laiku sekmadienį.

Atsiminkite, kada jūs išsukate patys, sutaupote pinigus. Taigi, pasitikrinkite White Pages savo telefono knygoje, kad žinotumėte ar jūsų vietovė turi International Dialing.

Jeigu jūsų vietovė neturi International Direct Distance Dialing, operatorius patarnaus jums ir jūs vistiek gausite už naują žemą kainą.

Jūs rasite White Page visas reikalingas instrukcijas. Arba veltui gaunamoje brošiūroje rasite tiesioginio skambinimo informaciją, paskambindami Ohio Bell Business Office.

Visos kainos plus taksai.

*Sumažintos kainos taikomos tikrai šeštadieniais ir sekmadieniais.
**Sumažintos kainos tikrai naktį 5 p.m. — 5 a.m.
***Sumažintos kainos taikomos tikrai sekmadieniais.

GALIMA LIETUVIŠKUS GAMINIUS UŽSISAKYTI IŠ KATALOGO

Lietuvių tautosaka ir tautodailė -- neišsenkantis įkvėpimo šaltinis mūsų menininkams ir dirbėjams. Juo naudojasi ir savo kraštą palikti turėjusieji, net ir emigracijoje gimę bei su brendę kūrėjai. Tokių lietuvių liaudies motyvais dirbančių menininkų turime kiekvienoje kolonijoje. Toli nuo savo gimtosios šalies krantų, jie kuria lietuviškus gintaro, medžio, sidabro, kristalo, odos dirbinius, audžia juostas, tautinius drabužius ir kitus audeklus, stato muzikos instrumentus ir dirba daugelį kitų pritaikomojo meno dalykų.

Tačiau dažnai gražaus jų darbo vaisiais ne visi norintieji gali pasinaudoti. Vienoj kolonijoj dirbančio menininko darbai dažnai neprieinami kitos kolonijos gyventojams. Tuo būdu ne kiekvieno jų kūrybos reikšmė gali išsiskleisti visame savo užtarnautame pilyne. Ką daryti?

Vienas atsakymas šiam

klausimui -- tai didelis katalogas, kuriame šių menininkų kūryba būtų plačiai sutelkta. Tokį katalogą kaip tik neseniai išleido jaunų bostoniečių Baltic Associates bendrovė. Tai puošnus, 52 psl. (su priedais 72 psl.) spalvotas leidinys, kuriame pirmą kartą suburta tokia gausybė išeivijos lietuvių menininkų ir dirbėjų gaminių. Tuos visus dailius reikmenis galima iš katalogo užsisakyti bet kur Amerikoje gyvenantiems lietuviams, ir jie bus paštu pristatyti tiesiai į namus. Tuo būdu pirmą kartą visi Amerikos lietuviai turi progą patogiai, net iš namų nepajudėdami, pasinaudoti ir pasigrožėti plačiai po Ameriką išsibarsčiusių lietuvių dirbėjų kūryba.

Salia įvairių medžiagų išdirbinių, kataloge yra apstu ir kitokių rūšių lietuviškų gaminių. Viso jame galima rasti apie tūkstantį skirtingų kategorijų

LKVS "Ramovė" Centro Valdyba po dviejų metų įtempto darbo, dr. Antano Rukšos parašytą knygą "Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės" atidavė spausdinimui. Nuotraukoje dalis valdybos: Jurgis Malskis — sekretorius, Stasys Astrauskas — išdinininkas, Vladas Knistautas — spaudos informacijai, Antanas Jonaitis — pirmininkas, Pranas Karalius — vicepirm. kultūros reikalams.

V. Bacevičiaus nuotr.

dalykų. Iš tikro, panašaus leidinio niekad dar nesame turėję.

Šį unikalinių katalogą galima užsisakyti už \$2.00 persiuntimo ir kitoms išlaidoms padengti, arba už \$3.00, jei norima, kad jis ateitų pirmo-

sios klasės paštu. (Iki Kalėdų nebeliko daug laiko!) Bendrovės adresas:

Baltic Associates, Ltd.

P.O. Box 8248

Boston, Ma. 02114

Platus visomenės susidomėjimas šiuo katalogu parodys ja-

me reprezentuojamiems menininkams ir dirbėjams, kad jų kūrybinės pastangos yra vertinamos ir paskatins juos dar uoliau ir gausiau praturtinti lietuvių tautos kultūrinę tradiciją.

(s)

Žalgirio šaulių kuopos pirm. Br. Nainys ir O. Mikulskienė lapkričio 24 d. Clevelando šaulių baliuje sega prie krūtinės žurnalistui Algiui Rukšėnui šaulių žvaigždę. J. Garlos nuotr.

ŠAULIŲ BALIUS

Clevelando šaulių trofėjų ir atžymėjimų įteikimo balius įvyko lapkričio 24 d. Lietuvių namų salėje. Žalgirio kuopos pirm. B. Nainys, pasveikinęs svečius, kurių buvo pilna salė, pastebėjo, kad tai nėra vien trofėjų ar taurių už gerą šaudymą įteikimo vakaras, bet kartu yra pagerbimas ir apdovanojimas šaulių žvaigždė ir žvaigždės medaliais šaulių ir visuomenės veikėjų, kurie daug yra pasidarbavę dėl tėvynės Lietuvos Pirmininkas publikai pristatė žurnalistą, knygos Day of Shame autorių, Algį Rukšėną, kuris apdovanojamas šaulių žvaigždė. Žvaigždę žurnalistui Algiui Rukšėnui prisegė moterų sekcijos vadovė O. Mikulskienė.

Žurnalistas Algis Rukšėnas savo padėkos žodyje priminė, kad jam yra didelė garbė gauti iš šaulių Sąjungos tokį aukštą atžymėjimą.

Po žurnalisto Algio Rukšėno padėkos žodžio, sekė šaulių apdovanojimas šaulių žvaigždės medaliais, naujų narių priesaika ir geriausiam šauliams šaudyto-

jams trofėjų ir taurių įteikimas. Šaulių žvaigždės atžymėjimus gavo Žalgirio šaulių kuopos šauliai U. Grincienė, Alb. Karsokas ir J. Šarkauskas. Atžymėjimus įteikė ir prisegė Žalgirio kuopos pirm. B. Nainys ir moterų sekcijos vadovė O. Mikulskienė. Įnešus Žalgirio ir Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopų vėliavas, iškilmingą šaulio priesaiką davė A. Benas, J. Kavaliauskas, V. Puškorius, V. Biliūnas, L. Dučmanienė, P. Merkys, J. Margevičius ir J. Vencius. Priesaikos apeigas atliko kun. A. Goldikovskis.

Žalgirio šaulių kuopos sporto vadovas Ig. Muliolis ir Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos sporto vadovas J. Velykis, geriausiai šaudantiems Clevelando šauliams įteikė laimėtas trofėjas ir taures. Žalgirio šaulių kuopos daugiausia taškų surinko ir laimėjo pirmos vietos trofėją Alis Benas, antros Algis Karsokas ir trečios A. Glodenis, antroje grupėje pirmas vietas laimėjo K. Žiedonis. Žalgiriečių kuopos pereinamoji taurė antri metai iš eilės atiteko Aliui Benui. Kar. Juoza-

pavičiaus kuopos daugiausia taškų surinko ir pirmos vietos trofėją laimėjo Julius Merkys, antros Juozas Merkys ir trečios Algis Biliūnas. Moterų grupėje daugiausia taškų surinko ir laimėjo pirmos vietos trofėją Pamela, Merkys. Tarpkuopinę pereinamąją taurę šiais metais laimėjo Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopa.

Meninę dalį atliko Žalgirio šaulių kuopos nariai, pianistas Vyt. Puškorius, sol. Nora Braziulienė ir O. Mikulskienė, duetui akompanavo R. Brazaitienė, programą pravedė Lilė Ceplinskienė. Po meninės dalies svečiams pasivaikšius grojant p. Poliūnui buvo linksmi ir gražiai pasišokta.

Tenka paminėti, kad jau treči metai iš eilės, bendradarbiaujant abiem šaulių kuopom Clevelande, į kuopas įstoja vis daugiau naujų jaunų narių ir į suruoštus parengimus-balius atsilanko daugiau svečių. Linkėtina ir toliau Clevelando šauliams kartu dirbti tėvynės Lietuvos labui ir žmonių gerovei.

E. Pranckus

• PATRIA prekybos namuose. 794 E. 185 St., Clevelande yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

Lietuvių grožio salonas SILVER SHEAR — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-4240.

Sveikinu savo artimuosius

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

proga, linkėdamas sveikatos ir laimės, o vieton sveikinimo kortelėmis aukoju Vasario 16 d. gimnazijai.

Vladas Mieželis

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

linkime giminėms, draugams, ALTS Detroito skyriaus nariams ir visiems bendraminčiams.

Joana ir Jonas Švobos

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
mė kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GRUODŽIO 16 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiama Kalėdų eglutė.

1980 m.

• SAUSIO 20 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• VASARIO 2 D. Ciurlonio ansamblio 40 metų sukakties minėjimas.

• VASARIO 3 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• VASARIO 16 D. tradicinis užgavėnių blynų balius Lietuvių namuose. Rengia Pilėnų tunto skautų tėvų komitetas.

• VASARIO 17 D. Vasario Sešioliktosios minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

• KOVO 16 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• BALANDŽIO 12 D. Dirvos 65 metų sukaktuvinis koncertas. Programą atliks solistė B. Dapšienė iš Los Angeles. Koncertas įvyks DMNP parapijos salėje.

• BALANDŽIO 20 D. Madų paroda. Rengia Vyr. Skaučių Židinys.

• GEGUŽĖS 4 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoj Komunija.

• GEGUŽĖS 11 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas Motinos dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 18 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• GEGUŽĖS 31 D. Abiturientų balius. Rengia LB Ohio apygardos valdyba.

• BIRŽELIO 1 d. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
IRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valan-
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Clevelando studentų vokalinis vienetas Nerija sėkmingai koncertavęs New Yorke Kultūros Židinyje gruodžio 1 d. Prie pianino K. Kuprevičiūtė ir (dešinėje) vadovė R. Klionienė. L. Tamošaičio nuotr.

PRAŠO PADĖTI ŠARAUSKUI IR PETKUI

Praeitą savaitę Clevelande lankėsi sovietų disidentų Anatolijaus Šaranskio žmona, pristatydamą visuomenei savo knygą "Next Year in Jerusalem".

Priėmimą organizavo žydų bendruomenė, į kurią pakvietė ir lietuvius - ALT, radijo ir spaudos atstovus. Dirvą atstovavo dr. Viktoras Stankus, Vilties draugijos vicepirmininkas.

Šaranskienė savo pranešime pabrėžė, kad jos vyras Šaranskis ir Petkus yra pasibaisėtina sveikatos stovy. Petkus yra praradęs 55 svarus ir atrodo kaip skeletas iš Auschwitz.

Jie abu yra kalinami šistopol kalėjime 800 km. nuo Maskvos.

Šaranskienė ir žydų bendruomenė prašė lietuvių visuomenės dėmesio ir pagalbos padėti Šaranskiui ir Petkui.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla rengia Kalėdų eglutę š. m. gruodžio 16 d. 11:30 val. DMNP parapijos didžiojoje salėje.

Mokiniai atliks vaidinimą "Pasaka Eglutei", kurį paruošė ir režisuoja mokytoja Danutė Grigaliūnienė, padedant kitiems mokytojams. Veikaliukas turtingas dainom, giesmėm, šokiais, kanklių ir lumzdelių muzi-

ka. Atsilankys Kalėdų senelis ir visus gerus vaikučius palinksmins ir apdovanos. Tėveliai atneša dovanas į salę prieš 10 val. mišias, įteikia salėje būdinčiam mokytojiui. Šią dieną skiriame vaikučių džiaugsmui ir visi atsilankykime.

• Kalėdų šokiai jaunimui įvyks š. m. gruodžio 25 d. 7 val. vak. Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Įėjimas 3 dol. Bus gėrimai, užkandžiai, žaidimai ir prizai parūpinti radijo stoties WMMS. Rengia Clevelando State Universiteto lietuviai studentai.

• Tautos Fondo įgaliotinis Clevelande yra Henrikas Idzelis. Clevelande ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai aukas, skirtas Tautos Fondui, gali įteikti šiuo adresu: H. Idzelis, 18224 La Salle Road, Cleveland, Ohio 44119.

• Jūratė Petraitytė lapkričio 7 ir 17 dienomis skaitė paskaitas Women in Science Notre Dame College. Jūratė dalyvavo su kitomis aukštuosius mokslus baigusiomis moterimis. 1980 m. vasario mėn. vėl pakviesta specialiai Environmental Earth Sciences paskaitai. Jūratė dirba Polytech Inc. kaip laboratorijos vedėja ir egzekutyvinė atstovė. Linkime Jūratei sėkmės jos profesiniame darbe.

APARTMENT FOR RENT

East 76th Street and St. Clair, 4 rooms and bath. Decorated. \$95.00. Call 526-8620.

PART TIME

Cleaning Office East 40th Euclid Area — Evenings. Experience only. Call 871-5622. (49-51)

GINTARO VALGYKLOJE

877 East 185th Street

Tel. 531-2131

Bus pardavinėjami

DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI
kaip Kalėdų dovana

Ši sekmadienį

nuo 11:00 v. ryto iki 3:30 v. p. p.

bus duodami sekmadieniniai lietuviškų patiekalų pietūs:

Kopūstų sriuba
Silkės
Zrazai
Cepelinai
Karbonadai
Balandėliai
Virtiniai
Viščiukas
ir visi priedai.

(Su šiuo kuponu sekmadieniais, gruodžio mėn. vienam asmeniui nuolaida 50 c.).

MALONIAI KVIEČIAMSI VISI Į NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ

Lietuvių Namuose.

Pradžią 8 val. vak.

Gros R. STRIMAIČIO orkestras.

Karšta vakarienė, šampanas ir bonka ant stalo. Kaina asmeniui \$17.50. Moksleiviams ir studentams \$12.50. Vietas užsisakyti pas J. Malskį telef. 486-9165.

LB CLEVELANDO APYL. VALDYBA

• Katalogą "Lithuanian Heritage", iš kurio galima pasirinkti nusipirkti lietuviškų dirbinių, galima įsigyti Clevelande: Patria krautuvėje, DMNP parapijos kioske ir Dirvoje. Kaina 2 dol.

PIANO REČITALIS

Gruodžio 2 d. gražioje Willoughby Fine Arts salėje, klausėmės jau gerai pažįstamo Clevelando publika, jauno pianisto Vytauto Puškorius piano rečitali.

Rečitalis buvo dedikuotas Clevelando miesto mero George Voinovich dukrytei Molly prisiminimui, kuri buvo mašinos užmušta einant į mokyklą.

Pelnas rečitalio paskirtas "The Molly Voinovich Major Work Memorial Fund of the Cleveland Board of Education".

Vytautas Puškorius skambino su dideliu nuoširdumu, publika tai įvertino nesigailėdama plojimų, pianistas atsilygino keliais bisais.

Grazino Kudukienė

• Balso Clevelando skrybiaus valdyba praneša, kad aukų rinkimo vėjus baigiasi gruodžio mėnesi. Valdyba dėkoja visiems atlikusiems artimo meilės pareigą vargstančiam lietuviui. Jeigu kurie nors Clevelande ar apylinkėse gyvenę lietuviai tos pareigos neatliko, prašome savo auką atsiųsti iš-

dininkui V. Jokūbačiui — 3000 Hadden Rd., Cleveland, Ohio.

Aukotojų sąrašas bus paskelbtas spaudoje, vėjų užbaigus.

DARBO PASIŪLA

Iki 200-220 dol. savaitėje nepilnu laiku. Priimti telefoninius pranešimus namuose. Skambinti: (412) 279-8601, ext. 258. (48-1)

• APDRAUDOS reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

8% įnešus \$100
96 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/2%)

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-8552

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

DIRVA

• Arch. Jurgis Okunis, gyv. New Yorke, neseniai buvo sunegalavęs širdimi, dabar pasitaisęs, išsiuntė Dirvai pažadėtą paveikslą — savo kūrinį, skirtą Dirvos rėmėjams.

Už kūrinį nuoširdžiai dėkojame.

• Kūčios, rengiamos Liet. taut. namuose, 6422 So Kedzie Ave., Chicagoje, sekmadienį, gruodžio 23 d. 4 val. p. p. Dalyviai moka po \$8.00 už asm. Registruotis tel. 778-7707 pas B. Kasakaitį.

• Naujųjų Metų sutikimas Chicagoje rengiamas Tautiniuose namuose gruodžio 31 d. 8 val. vak. Vietas rezervuoti tel. 778-7707 pas B. Kasakaitį arba telef. 434-7270 pas M. Valiukėną. Rengėjai: Korp! Neo-Lithuania Chicagoje ir Lietuvių Tautiniai namai.

• Lietuvių Fronto Bičiulių centro valdyba, kuri buvo išrinkta iš Clevelande gyvenančių narių, pasiskirs-

tė pareigomis sekančiai: pirm. J. Ardys, vicepirm. J. Mikonis, sekr. R. Šliažas, inform. V. Rociūnas, biuletenio A. Sušinskas, adm. V. Akelaitis, išd. J. Vasaris.

PLB TELKIA BENDRADARBIUS

PLB Visuomeninių reikalų komisija politikos reikalams priėmė Patariamosios tarybos vadovo Broniaus Bieliuko pasiūlymą ir sudarė PLB Leidinių komisiją, į kurią įeina: Marija Aušra Jurašienė, prof. Algirdas Landsbergis, Vincas Rastenis, prof. dr. Tomas Remeikis, dr. Aleksandras Štromas ir Tomas Venclova.

Komisija savo pirmininku išsirinko Vincą Rastenį. Komisijos adresas: PLB Leidinių komisija, 86-06 86th Ave., Woodhaven, N. Y. 11421. Tel. (212) 849-8831.

Taip pat priimtas Patariamosios tarybos pasiūlymas suorganizuoti kompetingų asmenų talką kun.

Kazimiero Pugevičiaus vadovaujamai Lietuvių religinei tarnybai (religinei informacijai) ir naujai kuriamam Lietuvių informacijos centrui. Sutarta su kun. K. Pugevičium, kad būtų organizuojami seminarai religinėse ir bendrinėse konferencijose, studijų institutuose, universitetuose. Paskaitininkais kviečiami šie asmenys: prof. Algirdas Landsbergis, dr. Aleksandras Štromas, Tomas Venclova.

Informacijos sklaidos reikalu kreiptis šiuo adresu: Kun. K. Pugevičius, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telef. (212) 647-2434.

NAUJOJI LB KRAŠTO VALDYBA PERIMA PAREIGAS

Pareigų perdavimas-perėmimas įvyks š. m. gruodžio 15 ir 16 dienomis Detroit, Kultūros Centre.

Iš Philadelphia į Detroitą pareigų perdavimui atskrenda šie dabartiniai JAV LB Krašto Valdybos nariai: Algimantas S. Gečys, Aušra Zerr ir Feliksas Andriūnas, iš Baltimorės — Kultūros Tarybos pirm. Aleksandras Radžius ir iš Chicago — Švietimo Tarybos pirm. Bronius Juodelis.

Posėdyje dalyvaus šie naujosios JAV LB Krašto Valdybos nariai: iš Detroito pirmininkas Vytautas Kutkus, vykdomasis vicepirmininkas organizaciniais reikalais Jonas Urbonas, vicepirm. specialieji reikalams Violeta Abariūtė, vicepirmininkas juridiniams reikalams Robertas Selenis, vicepirmininkas sporto reikalams Algis Rugienius, vicepirmininkas finansų reikalams Alfonsas Vėlavicius, protokolų sekretorius Albertas Misiūnas, reikalų vedėjas Karolis Balys ir sekretorė anglų kalba Irena Dainorienė; iš Clevelando Kultūros Tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė ir vicepirmininkas socialiniams dr. Antanas Butkus, o iš Beverly Shores, Indiana, Švietimo Tarybos pirmininkas Jonas Kavaliūnas. Taipgi du valdybos nariai yra iš buvusios JAV LB Krašto Valdybos naujose pareigo-

Savanoriai dalyvavę kariuomenės šventės minėjime New Yorke: K. Algenis, P. Jurgėla, J. Jankus, J. Kiaunė ir A. Koncė. L. Tamošaičio nuotr.

NEW YORK, N. Y.

PAMINĖTA KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės minėjimas čia randa kasmet gyvą domėjimąsi. Apieškimu parapijos šventovėje pamaldose dalyvavo gausiai žmonių. Buvo nešamos ir išstatytos vėliavos. Įdomi naujiena buvo šiame tai liet. karių savanorių vėliava, padaryta pagal Lietuvoje tos sąjungos projektą. Ją nešė pats šios vėliavos dovanotojas, pirmasis sužeistasis savanoris Jurgis Kiaunė. Ši vėliava pernai buvo iškilmingai pašventinta. Krikšto tėvai buvo Kario redaktorius Z. Raulinaitis su žmona.

Pranciškonas tėvas dr. J. Gidžiūnas pasakė pritaikintą minėjimui pamokslą.

Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas tos pat parapijos mokyklos patalpoje. Paskaitą apie Lietuvos kariuomenės atkurimą ir jos atliktus lemiamus veiksmus skaitė A. Rugys iš New Jersey ir patiekė geroką žiupsnį domenų. Jo baigiamiesiems žodžiams kad "kariuomenė būtų atlikusi garbingą pareigą jeigu būtų buvę vyriausybės įsakyta priešintis sovietų rusų invazijai" — gausiai plojo publika. Taip pat ypatingai

se: Algimantas Gečys — Visuomeninių Reikalų Tarybos pirmininkas ir Aušra Zerr (Mačiulaitytė) — pirmoji vicepirmininkė politikoms reikalams.

Susilaukiame pasiteiravimų, ar dar turime Lietuvių Enciklopedijos komplektų. Deja, pilnų LE komplektų jau nebeturime. Trūkstantis tomas būtų galima iš naujo atspausdinti, jei atsirastų pakankamas kiekis prenumeratorių. Taigi visi kurie norėtų įsigyti pilną Lietuvių Enciklopedijos komplektą (36 tomai) prašomi prisiųsti užsakymus iki 1980 m. vasario 1 d. LE komplekto kaina \$300.00 (be persiuntimo).

Taip pat kviečiame užsisakyti šiuos, dabar gaunamus, leidinius:

Encyclopedia Lituanica, 6 tomai	\$125.00
Iš mano atsiminimų, Petras Klimas	\$ 13.00
Rubajatai, Stasys Santvaras	\$ 7.50

(kainos su persiuntimu)

Užsakymus prašome siųsti:

Lithuanian Encyclopedia Press
395 W. Broadway, Box 95
So. Boston, Mass. 02127

A. A. MARIJAI DEGĖSIENEI

Lietuvoje mirus, sūnui Dr. DANIELIUI DEGĖSIUI ir jo šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Pasaulio Lietuvių
Gydytojų Sąjunga
ir
Amerikos Lietuvių
Gydytojų Sąjunga

DR. DANIELIUI DEGĖSIUI

ir šeimai, mirus jo Motinai Lietuvoje, nuo-

širdžią užuojautą reiškia

Aldona ir Edmundas Drukečiai
ir šeima

Mylimai Motinai Lietuvoje mirus, Medicinos žurnalo redaktorių,

DR. DANIELIŲ DEGĖŠI

ir šeimą liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia

Dr. Antanas Pacevičius
ir šeima

pojimais buvo palydėti prelegento žodžiai, kad jeigu ne ano meto savanoriai ir bendrai kariuomenė — Lietuva nebūtų buvusi nepriklausoma. Buvo pagerbti šiame minėjime buvusieji savanoriai ir apdovanoti po gėlelę. Prezidento A. Smetonos paveikslas priminė valstybės pradžią.

Meninę minėjimo dalį atliko solistai L. Ralys ir A. Butkutė, pianu — V. Ralys. Pritaikintą poeziją skaitė A. Balčiūnas. Savanoris Petras Jurgėla anuometinėj kario-lakūno uniformoj gražiai priminė realybę.

Minėjimas buvo sekmadienį, lapkričio 18 d. Rengė: Ramovėnai, Savanorių skyrius ir šauliai. Vadovavo ramovėnas Vacys Savukynas. A. Ke.

Experienced
Combination

FITTER/WELDER/BURNER

Must be able to read blueprints and fit material to specifications. Must be able to weld in any position and burn.

Call 313-849-1200, Ext. 267

L. Alley

WHITEHEAD & KALES

58 HALTNER

RIVER ROUGE, MICH. 48218

An Equal Opportunity Employer (41-50)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

for all shifts to work and live in Sunny Texas. Position available for R. N.'s interested in opportunity to advance rapidly into supervisory roles. O. B., E. R., Medical/Surgical, Pediatrics, Health Supervisors. If you are looking for the opportunity to relocate plus work in a new expanded facility. Good starting salary, shift differential and liberal personnel policies & fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE TO:

KLEBERG COUNTY

HOSPITAL

P. O. BOX 1197

KINGSVILLE, TEXAS 78363

512-592-3336, Ext. 69 (44-2)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

for all shifts to work and live in Sunny Texas. Position available for R. N.'s interested in opportunity to advance rapidly into supervisory roles. O. B., E. R., Medical/Surgical, Pediatrics, Health Supervisors. If you are looking for the opportunity to relocate plus work in a new expanded facility. Good starting salary, shift differential and liberal personnel policies & fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE TO:

KLEBERG COUNTY

HOSPITAL

P. O. BOX 1197

KINGSVILLE, TEXAS 78363

512-592-3336, Ext. 69 (44-2)

EXPERIENCED ELECTRIC MOTOR REPAIRMEN

Immediate Opportunity.

AC and DC WINDERS

AC and DC MECHANIC

MACHINISTS

Opportunity to join Union shop with top benefits. Openings on Day and Night shift. Call KEN ROLLER Monday for an oppt.

216-433-7800

MONARCH ELECTRIC

SERVICE CO.

5325 W. 130TH ST.

CLEVELAND, OHIO 44130 (49-51)